

Poština plačana pri pošti
1315 Velike Lašče

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

**POGLED
S KUKMAKE
NA PUŠČE**

FOTO: VILI BAVDEK

TROBLA

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV V OBČINSKO GLASILO TROBLA

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Te lahko dopolnijo tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka.

Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki.

Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov **trobla@velike-lasce.si** do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

Objavljeni članki ne izražajo uradnega stališča Občine Velike Lašče. Uredništvo si pridržuje pravico, da poslano gradivo preoblikuje v skladu s celostno podobo Troble.

Letnik 26, številka 1,
29. januar 2020.

Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1.590 izvodov.

Izdajatelj: Občina Velike Lašče.

Odgovorna urednica: Angelca Petrič.

Uredniški odbor: Dragica Heric, Miha Andolšek, Jože Starič in Andrej Perhaj.

Lektoriranje: Nuša Drinovec Sever (razen že oblikovanih prispevkov).

Prelom: Špela Andolšek, s. p.

Foto na naslovnici: Vili Bavdek

Tisk: Evrografis, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla,
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70

E-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide

18. marca 2020, prispevke je treba oddati do 4. marca 2020.

ISSN 2536-4022

KAZALO

PODŽUPANOVA STRAN 3

OBČINSKE STRANI 4

- Z devete seje občinskega sveta 4
- Selitev izpostav Upravne enote Ljubljana 6
- Pregled dela občinske uprave 6
- Intervju: Tomaž Lovšin, RC Kočevje – Ribnica 8

ŠOLA IN VRTEC 10

- Praznični december v vrtcu Sončni žarek 10
- Iz glasbene šole 14
- Učenci OŠ Ljuba Šercerja obiskali Ljubljano 15
- Glasbena šola Ribnica bo tolkla in igrala 19

KNJIŽNICA 26

- Novosti na naših policah 26

DEDIŠČINA 22

KMETIJSTVO 24

DRUŠTVA / DOGODKI 30

- Šola zdravja 30
- Razstava jasic 32
- Koledovanje 33
- Univerza za tretje življenjsko obdobje 34
- Vse se da 38
- Kulinarični sprehod 40
- Štefanji dan 42

INTERVJU 46

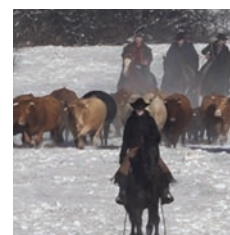
- Tomi Jakša 46

ADL O TEM IN ONEM 50

RAZVEDRILO 51

OGLASI 52

ZAHVALE 55

PREGLED DELA V PRETEKLEM LETU

Februarja bo minilo natanko leto dni, odkar me je župan, dr. Tadej Malovrh, imenoval za podžupana naše občine. Leto dni nazaj si niti predstavljati nisem mogel, kako se mi bo v tako kratkem času spremenilo življenje. Po večletnih naporih sem končno tudi sam občutil, kako je postati očka, praktično čez noč sem postal podžupan in bil izvoljen za predsednika svetniške skupine stranke LMŠ. Ostal sem tudi aktivno vpet v prostovoljno gasilstvo, za igranje futsala pa mi žal zmanjkuje časa, saj imam ob vseh obveznostih še redno službo. Ko pod vse to potegnem črto, lahko rečem, da je naporno, vendar mi ni žal, saj obveznosti podžupana opravljam z veseljem in zanosom.

Sodelovanje z županom ocenjujem kot zelo dobro in uspešno. V celoti mi je prepuštil projekt kolesarskih povezav. K projektu smo pristopili skupaj z občinama Škofljica in Ribnica z namenom pridobiti kar največ evropskih finančnih sredstev, ki so namenjena temu projektu. Skupna projektna naloga je že na Direkciji za infrastrukturo (DRSI) in čaka na dokončno odobritev tako financ kot tudi poteka trase kolesarskih povezav. Župan mi je zupal tudi koordiniranje ustanovitve Športne zveze Velike Lašče, ki je bila ustanovljena v začetku decembra preteklega leta.

V pomoč mi je bil Jani Levstik, ki je s svojim znanjem, trudom in izkušnjami pripomogel k ustanovitvi Športne zveze. Pooblaščen sem tudi za skrbništvo pogodbe o opravljanju javne gasilske službe, ki je sklenjena med Občino Velike Lašče in Gasilsko zvezo Velike Lašče.

Skupaj z županom in občinsko upravo smo opravili ogromno dela, ki pa se navzven velikokrat ne opazi.

Govorim o birokraciji, včasih popolnoma nerazumni, brez katere v naši državi pač ne gre.

Čakali so nas: dokončna ureditev občinskega prostorskega načrta (OPN), kopica težav z našo težko pričakovano obrtno cono Ločica v Turjaku, dokončno asfaltiranje ceste Rob-Rute ter pridobitev gradbenega dovoljenja za turjaški vrtec in podružnično šolo. Prekrita in energetska sanirana je bila streha na glasbeni šoli, prav tako pa je bila delno energetska sanirana šolska telovadnica. V začetni fazi priprav je tudi dokumentacija za izgradnjo nove šolske kuhinje v Osnovni šoli v Velikih Laščah.

V letošnjem letu imamo načrtanih kar nekaj projektov; na prvem mestu je dokončna pridobitev uporabnega dovoljenja za obrtno cono Ločica v Turjaku, sledijo še izgradnja novega vodohrana, nakup novega gasilskega vozila GVV-1 za PGD Karlovica, nakup novega šolskega kombija, izgradnja dveh mostov, ki sta svoj čas že davno preživela, nova fasada na glasbeni šoli ter asfaltiranje in redno vzdrževanje občinskih cest.

Na eni izmed zadnjih sej občinskega sveta smo sprejeli sklep o zamenjavi upravne enote. Naša občina spada pod Upravno enoto Ljubljana Vič-Rudnik. Skupaj z županom sva v preteklem letu dvakrat obiskala ministra za javno upravo, g. Rudija Medveda z njegovo ekipo. Dogovorili smo se, da bo Občina Velike Lašče prešla pod Upravno enoto Ribnica. Pred predstavitvijo upravne enote pa je seveda tudi cel kup birokratskih ovir. Po ministrovih besedah je zadnji rok za končno zamenjavo upravne enote marec 2021.

Veliko vas pohvali novi uredniški odbor občinskega glasila Trobla. Tem pohvalam

se pridružujem tudi sam. Trobla je bolj zanimiva in pregledna, predvsem pa je dosegla svoj namen, da jo bere tudi mlajša, tako imenovana Facebook generacija. Verjamem, da tudi tokrat ne bo prav nič drugače.

Veliko mi pomeni, ko me nekateri izmed vas pocukate za rokav in mi podate svoje predloge, mnenja ter pohvalite naše delo. Pozdravljam pa tudi konstruktivno kritiko – na tak način lahko delamo še bolje in tako izpolnjujemo svoje poslanstvo – biti v službi ljudi in delovati v prid naše občine. Za konec naj izkoristim priložnost in se zahvalim vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri organizaciji Festivala božičnega kruha. Občani ste se odzvali v zelo lepem številu, še posebej z obiskom stojnic na trgu v Velikih Laščah. Zelo dobro je bil obiskan tudi božično-novoletni koncert. To me navdaja z optimizmom, da se v Velikih Laščah počasi, a vztrajno, in tudi z novo miselnostjo, marsikaj spreminja na bolje.

Želim vam veliko zdravja, sreče, miru ter medsebojnega spoštovanja v letu 2020.

Vaš podžupan,
Matjaž Hočevar.

POEZIJA

poet

tenkočuten, daljnoviden
kuje, obvladuje, prepleta
igro besed, podari nam
sonet

sonet
mojstrski, klasični
požlahtni, prerodi, slavi
narod slovenski Prešeren, ponosen
poet

Ana Pia Debeljak

Z 9. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Nina Tekavec, občinska uprava

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v četrtek, 19. decembra 2019, sestala na 9. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti (prisotnih je bilo dvanajst svetnikov) je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 8. redne seje
2. Poročilo odborov
3. Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče
4. Sklep o določitvi cene oskrbe s pitno vodo v Občini Velike Lašče za uporabnike, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnega sistema Rob
5. Ugotovitveni sklep o izstopu Občine Dobropolje iz organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče
6. Odlok o določitvi stroškov lokacijske preveritve v Občini Velike Lašče
7. Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2020 in Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2021 – druga obravnava ter Sklep o letnem načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Velike Lašče za leti 2020 in 2021
8. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
9. Poročilo župana

Po potrditvi dnevnega reda so člani občinskega sveta potrdili zapisnik 8. redne seje.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 2. Poročilo odborov

Pred sejo občinskega sveta so se sestali odbor za družbene dejavnosti, odbor za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora, odbor za finance ter odbor za gospodarstvo, kmetijstvo in turizem. Predsedniki navedenih odborov so podali kratka poročila o sejah.

Ad 3. in Ad 4. Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in

malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče in Sklep o določitvi cene oskrbe s pitno vodo v Občini Velike Lašče za uporabnike, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnega sistema Rob

Župan je združil razpravo o 3. in 4. točki. Seje sta se udeležila direktor Stane Stopar in Maja Perme iz Javnega komunalnega podjetja Grosuplje. Predstavila sta dva elaborata o oblikovanju cen storitev, ki jih je Javno komunalno podjetje Grosuplje pripravilo v sodelovanju z Občino Velike Lašče. Nove cene bodo stopile v veljavo s 1. 1. v letu in bodo veljale vse koledarsko leto. Pripravljene so na podlagi poslovnega načrta za leto 2020. Na področju greznic in malih čistilnih naprav je prišlo do spremembe zaradi poračunov preteklih obdobj. Občinski svet je soglasno sprejel sklepa: 1. o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče, in 2. o določitvi višine cene oskrbe s pitno vodo v Občini Velike Lašče za uporabnike, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnega sistema Rob.

Ad 5. Ugotovitveni sklep o izstopu Občine Dobropolje iz organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo Občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče

Župan je povedal, da je Občina Dobropolje v prvi tretjini leta 2019 podala predlog izstopa iz Medobčinskega inšpektorata in redarstva Občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče (MIR) in priključitve Občini Grosuplje. Občinski svet je soglasno sprejel Ugotovitveni sklep o izstopu Občine Dobropolje iz organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo Občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče.

Ad 6. Odlok o določitvi stroškov lokacijske preveritve v Občini Velike Lašče

Jerica Tomšič Lušin je povedala, da Zakon o urejanju prostora predvideva institut lokacijske preveritve, ki zahteva dodatne stroške, ter da predvideva tudi, da lahko občina te stroške zaračuna predlagateljem, in predstavila namen lokacijske preveritve. Občinski svet je sprejel sklep Odlok o določitvi stroškov lokacijske preveritve v Občini Velike Lašče, ki določa višino nadomestila stroškov za izvedbo postopka lokacijske

preveritve v pavšalnem znesku 100 evrov za podajo posamezne pobude.

Ad 7. Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2020 in Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2021 – druga obravnava ter Sklep o letnem načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Velike Lašče za leti 2020 in 2021

Župan je ponovil, kar je o odlokih o proračunu povedal že na prejšnji seji občinskega sveta. Občinski svet je soglasno sprejel naslednje sklepe: 1. Sprejme se Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2020; 2. Sprejme se Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2021; 3. Sprejme se Sklep o letnem načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Velike Lašče za leti 2020 in 2021.

Zapisniki sej občinskega sveta in posnetki sej so objavljeni na občinski spletni strani:

<https://www.velike-lasce.si/obcinske-strani/obcinski-svet/zapisniki-sej-obcinskega-sveta-1/mandat-2018-2022>

Vabila z gradivom so objavljena na spletni strani v katalogu informacij javnega značaja:

<http://www.lex-localis.info/KatalogInformacij/VsebinsaDokumenta.aspx?SectionID=aa1b19c7-d462-4ccd-920d-9df4f1095f04&osebna=1>, rubrika občinski svet.

V Uradnem listu RS, št. 81/2019 so bili objavljeni:

- Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2020
- Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2021
- Odlok o določitvi stroškov lokacijske preveritve v Občini Velike Lašče
- Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče
- Sklep o določitvi cene oskrbe s pitno vodo v Občini Velike Lašče za uporabnike, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnega sistema Rob

Z OBČINSKE UPRAVE

Poleg Zakona o lokalni samoupravi in Zakona o financiranju občin približno 300 zakonov s pripadajočimi podzakonskimi predpisi velja tudi za občine. Najpomembnejši med odloki, ki jih sprejema občinski svet, je vsakoletni proračun občine. Za njegovo izvrševanje je odgovoren župan, občinska uprava pa poskrbi za neposredno izvrševanje proračuna, kar med drugim pomeni:

- skrb za pripravo projektov, pridobitev upravnih dovoljenj, izvedbo javnih naročil in izvajanje investicij;
- organizacijo vodooskrbe, odvajanja in čiščenja odpadnih voda, zimskega in letnega vzdrževanja cest ter cestne razsvetljave, urejanje javnih površin, pokopališke in pogrebne dejavnosti, skrb za zapuščene živali, protipožarnega varstva in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- ureditev lastništva občinskih cest;
- zagotavljanje prostorskih in finančnih pogojev za delovanje varstva predšolskih otrok, osnovnega in glasbenega šolstva, zdravstva, knjižničarstva;
- organiziranje in financiranje prevozov osnovnošolskih otrok;
- zagotavljanje prostorskih in finančnih pogojev za izvajanje športnih aktivnosti v občini;
- na podlagi odločb CSD skrb za sofinanciranje oskrbe v domovih za ostarele, za doplačilo programov vrtca, za plačilo osnovnega zdravstvenega zavarovanja občanom;
- dodeljevanje finančne pomoči ob rojstvu otrok;
- skrb za vzdrževanje občinskih objektov, oddajanje teh v najem;
- skrb za Trubarjevo domačijo, vodenje obiskovalcev, organizacijo kulturnih prireditev;
- izvedbo sofinanciranja programov in prireditev v organizaciji številnih društev v občini in sodelovanje pri kulturnih, turističnih, športnih prireditvah v občini;
- izvedbo javnih razpisov za spodbujanje kmetijstva, gospodarstva in turizma v občini;
- izvedbo javnih razpisov za sofinanciranje vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav, za dodelitev sredstev za namen pokroviteljstva za različne prireditve in projekte, za dodelitev sredstev za nakup šolskih potrebščin, za sofinanciranje obnove sakralnih spomenikov idr.

Na Šmarjetni gori

Poleg naštetega v občinski upravi sprejemamo različne stranke, predvsem občane in lastnike nepremičnin na območju občine. V letu 2019 smo samo v sprejemni pisarni zabeležili preko 3000 strank, pri čemer je treba poudariti, da vsak referent sprejema vloge in telefonske klice tudi neposredno. Ogromno komunikacije poteka prek elektronske pošte. V času županovih uradnih ur se je oglasilo več kot 150 oseb, pri tem je bilo večina sestankov poslovne narave, veliko pa tudi povsem konkretnih vlog občanov, ki jih obravnavajo posamezni referenti. Kot zanimivost naj dodamo, da je bilo v preteklem letu izdanih skoraj 1000 upravnih aktov z različnih področij. Sklenjenih je bilo več kot 320 pogodb in izdanih več kot 330 naročilnic. Največji izziv večine zaposlenih je, kako uspešno preplesti uradniške zadolžitve z upravljanjem in vodenjem investicij, obenem pa zagotoviti dovolj časa tudi za delo s strankami in partnerji, zato bo moralo biti delo s strankami (osebno in po telefonu) omejeno predvsem na čas uradnih ur. Tega se velik del strank, žal, še ne drži.

Ogled del v Poslovni coni Ločica, kjer potekajo zemeljska dela za zagotovitev ustreznega višinskega nivoja v prvem delu cone.

Najpogostejše vloge strank, ki smo jih prejeli v preteklih letih, so:

- vloga za izdajo potrdila o namenski rabi zemljišča in potrdila o neuvpeljavanju predkupne pravice,
- vloga za izdajo lokacijske informacije za gradnjo objektov oz. izvajanje drugih del na zemljiščih ali objektih,
- vloga za izdajo mnenj in soglasij za pridobitev gradbenega dovoljenja (o skladnosti s prostorskimi akti, za priključitev na javno cesto, za manjši odmik od javne ceste idr.),
- vloge za izdajo odločb za plačilo komunalnega prispevka za gradnjo objektov,
- vloga za izdajo delne ali popolne zapore javnih cest zaradi izvajanja del (prireditve, gradnja komunalnih priključkov, gradnja komunalne infrastrukture, rušitev objektov, vzdrževalna dela na objektih, spravilo lesa ipd.),
- vloge za finančno pomoč ob rojstvu otroka,
- vloge za finančno pomoč za nakup šolskih potrebščin,
- vloge za izdajo dovoljenja za obremenitev okolja s hrupom ob prireditvah na prostem,
- vloge za izdajo soglasja za podaljšan obratovalni čas gostinskih obratov,
- vloge občanov za odkup, zamenjavo zemljišč,
- vloge za izdajo odločbe za dovolitev prekopa posmrtnih ostankov.

In kaj smo v občinski upravi počeli januarja? Ker je občinski svet sprejel proračun za leto 2020 še v decembru, smo začeli s pripravo pogodb za sofinanciranje dejavnosti javnih zavodov v letu 2020, s pripravo javnih naročil za izvedbo investicij, pripravo odlokov za sprejem na občinskem svetu, pripravo bilanc in zaključnega računa občine ipd. V poslovni coni Ločica pospešeno potekajo gradbena dela, ki jih je treba koordinirati. Vsi zaposleni pa smo opravili tudi periodično usposabljanje za varstvo pri delu in varstvo pred požarom ter rekreativni pohod v okviru promocije zdravja na delovnem mestu.

Stavbo na Adamič-Lundrovem nabrežju bo prevzela lastnica Mestna občina Ljubljana.

SELITEV IZPOSTAV UPRAVNE ENOTE LJUBLJANA ZA BEŽIGRAD TER SPREMEMBE DELA NA IZPOSTAVI VIČ-RUDNIK

Angelca Petrič

Z namenom optimizacije dela in tudi zmanjšanja števila pritožb poteka na Upravni enoti Ljubljana temeljita reorganizacija dela ter selitev izpostav za Bežigrad, na Linhartovo 13. Izpostava na Tobačni sicer ostaja, a gradbene zadeve se bodo z aprilom 2020 tudi za Velike Lašče reševale za Bežigradom. Vzporedno potekajo tudi intenzivni pogovori in priprave za upravno selitev Velikih Lašč pod Upravno enoto Ribnica.

Upravna enota Ljubljana deluje na petih izpostavah: Šiška, Bežigrad, Moste, Vič-Rudnik in Center. Kar precej teh izpostav se srečuje s prometno nedostopnostjo na eni strani, na drugi pa je delo neenakomerno porazdeljeno tudi med samimi izpostavami. Izpostava Vič-Rudnik bo po reorganizaciji dobila tudi dodatno dislocirano pisarno na območju na Rudniku, kjer bodo občani prav tako lahko oddajali vloge in urejali osnovne upravne zadeve. Dislocirane pisarne bodo testno pričele z delom že v februarju. Poskrbele bodo predvsem za menjavo osebnih dokumentov in potnih listov.

Kar zadeva samo delo na Izpostavi Vič-Rudnik, je to najbolj obremenjena izpostava. Posebej veliko vlog in strank imajo na Sektorju za upravno notranje zadeve na Tobačni, ki poleg matičnih zadev (osebne izkaznice, potni listi idr.) pokriva tudi področje tujcev. Zato je, potem ko ljudje zaključijo s službami, med 15. in 16. uro na Izpostavi Vič-Rudnik velika gneča. Drug del težave je, da ima Upravna enota Ljubljana edina uradne ure do 18.00. To v praksi pomeni, da lahko velik del dnevnih migrantov upravne zadeve uredi izključno v Ljubljani. Poleg tega gravitira šestina slovenskega prebivalstva na Upravno enoto Ljubljana, zato je razumljivo ena najbolj obremenjenih v državi.

Torej če upoštevamo večje območje, ki ga pokriva Upravna enota Ljubljana in k temu prištejmo še večje število obiskov zaradi dnevnih migrantov ter daljših uradnih ur, nastane težava, da uradniki zadev ne uspejo reševati v zakonsko predpisanem roku. Tudi zato jih večkrat obiše upravna inšpekcija.

Bojan Babič, načelnik Upravne enote Ljubljana

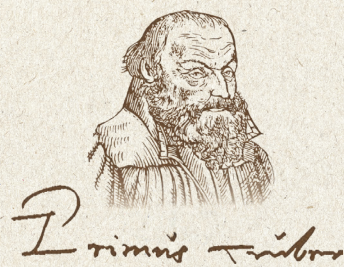
DOBRO JE VEDETI:
VELIKO UPRAVNIH
ZADEV LAHKO
UREDIMO NA
KATERIKOLI
UPRAVNI ENOTI.

Povečanje učinkovitosti je nujno tudi zato, ker je med letoma 2020–2022 predvideno večje število menjav potnih listov, do leta 2025 pa je treba zamenjati rožnata vozniška dovoljenja za evropske dokumente. Ker ljudje to običajno rešujemo zadnji trenutek, bo najverjetneje nastala večja gneča.

Kot pojasnjuje načelnik Upravne enote Ljubljana, Bojan Babič, smo ljudje spremembam običajno nenaklonjeni. A obstoječe stanje je treba izboljšati, še zlasti, ker se že več kot 20 let dela na enak način. Ker je Upravna enota Ljubljana na Viču najemnik, prostori niso prilagojeni dejavnosti. Tudi del zaposlenih je do sprememb zadržan, zlasti kar zadeva področje dela s tujci. Predvideno je, da bo delo s strančami potekalo na drugačen način. Svetovalci bodo usposobljeni za več opravil oz. delo na več področjih. Uvajajo enotno čakalnico, ki naj bi zagotovila večji pretok strank. Že pred pričetkom uradnih ur bo delovala informativna pisarna z osnovnimi organizacijskimi nalogami. S tem načrtujejo zmanjšanje čakalne dobe za 50 %.

Z boljšo organizacijo dela na sprejemu bo tu potrebnih manj ljudi, kar posledično pomeni več svetovalcev za reševanje vlog. Po sami reorganizaciji in nekaterih testnih spremembah bo minister za javno upravo ocenil, ali je treba povečati kvoto zaposlitvev. Število zaposlenih so na Upravni enoti Ljubljana zmanjševali, na drugi strani pa se je število upravnih zadev povečalo za 20 %. Zaradi stresa in neugodnih delovnih razmer se soočajo z visokimi fluktuacijami in deležem bolniških odsotnosti. Torej, gradbene zadeve za Velike Lašče se bodo reševale za Bežigradom, kjer bo treba urejati vse dopolnitve idr. Vlogo za npr. gradbeno dovoljenje pa boste še vedno lahko oddali tudi na Izpostavi Vič-Rudnik.

Kar zadeva selitev območja Velikih Lašč pod okrilje Upravne enote Ribnica, so v teku intenzivne priprave. Vzporedno s selitvijo izpostav Upravne enote Ljubljana za Bežigrad to ni mogoče povsem izvesti, saj je treba prenesti tudi ves arhiv. Zadeve so trenutno ločene po vsebini, in ne glede na območje, s katerega prihajajo. Prenos arhiva je ključnega pomena predvsem zaradi kmetijskih zadev oz. GERK-ov. Prav tako je tudi še odprto vprašanje volilnih okrajev. Predvidoma naj bi s prenosom zaključili v letu 2020 oz. 2021.

»[...] Bug je dva človeka stvaril, tiga moža inu to ženo, inu de vmej sebo eno pravo, trdno, srčno inu stanovitu lubezen inu perjazzen imata. Inu nas ima ta zakon poštovati, za velik držati, koker za enu veliko delu inu djane božje, kateru je iz te visoke modrusti božje prišlu inu postavlenu«.

foto: Luka Škulj, s.p.

TRUBARJEVA DOMAČIJA *začetek vajine skupne poti*

Če želite poroko pod okriljem duha prvega slovenskega pisatelja Primoža Trubarja, si izberite za prvi korak na skupni življenjski poti Trubarjevo domačijo na Rašici. Na domačiji vas sprejme mlad par iz Folklorne skupine Velike Lašče v svoji noši in vas pospremi do spominske sobe, kjer obredi tudi potekajo. Po uradnem delu boste v izjemnem okolju domačije našli dovolj priložnosti za kozarec penine in fotografiranje. Manjšo pogostitev imate lahko ob Temkovem mlinu, v primeru slabega vremena pa vam je na voljo galerija Skedenj. Poročni obredi potekajo od aprila do konca oktobra, poroči pa vas lahko tudi velikolaški župan.

Informacije:

01 781 03 60

info@trubarjeva-domacija.si

www.trubarjeva-domacija.si

Občina Velike Lašče – Trubarjeva domačija

VODSTVO RAZVOJNEGA CENTRA KOČEVJE RIBNICA PREVZEL TOMAŽ LOVŠIN

Angelca Petrič

S 1. decembrom 2019 je vodenje Razvojnega centra Kočevje Ribnica kot vršilec dolžnosti direktorja za obdobje enega leta prevzel Tomaž Lovšin. Po izobrazbi geograf, ki se je na Razvojnem centru Kočevje Ribnica zaposlil leta 2011, in sicer kot podjetniški svetovalec – vodja projektov.

Se nam lahko na začetku predstavite?

Star sem 37 let, poročen, oče treh otrok trenutno stanujoč v Ljubljani. Sicer sem do odhoda na študij v Ljubljano živel v Ribnici, kjer še danes prebivata moja starša. Uživam v naravi, zato so mi všeč aktivnosti, ki se odvijajo na prostem, še posebej kolesarjenje, smučanje in pohodništvo. Rad tudi potujem, vendar morajo biti potovanja razgibana. Toliko na kratko o meni.

Še kratka predstavitev Razvojnega centra Kočevje Ribnica, podjetja, ki ste ga prevzeli v vodenje.

Razvojni center Kočevje Ribnica je ustanovljen z namenom pospeševanja razvoja malega gospodarstva in razvoja podeželja na območju občin: Kočevje, Ribnica, Sodražica, Velike Lašče, Dobropolje, Loški Potok, Kostel in Osilnica. Poleg izvajanja osnovnega podjetniškega svetovanja in postopkov v okviru Slovenske poslovne točke (SPOT) za obstoječa in podjetja v nastajanju nudimo pomoč tudi pri pripravi projektov in prijavih na razpise, organiziramo izobraževanja in delavnice ter nudimo pomoč pri dostopu do finančnih virov za uresničitev razvojnih programov. V sodelovanju z drugimi institucijami sodelujemo tudi pri privabljanju tujih investitorjev in internacionalizaciji lokalnih podjetij. Prav tako smo vodilni partner LAS-a po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe in člani ORP Pokolpje. V podjetju je trenutno poleg mene zaposlenih še pet sodelavcev, ki pokrivajo opisana področja delovanja.

Zakaj ste se odločili za ta korak?

Izzivov in nalog, s katerimi sem se dnevno srečeval na prejšnjem delovnem mestu, mi

sicer ni manjkalo, vendar sem si želel novih izkušenj in napredovanja na svoji karierni poti. Menil sem tudi, da določene stvari, ki so me motile, lahko spremenim oz. izpeljem drugače. Prav tako so me ljudje, s katerimi sem spoznal v času delovanja na RC-ju nagovarjali, da se prijavim na razpis, kar je bilo celo ključno, da sem se odločil za ta korak.

Katere dosežke bi izpostavili pri svojem dosedanjem delu oz. na kaj ste najbolj ponosni?

Vedno sem stremel k temu, da je bilo delo opravljeno korektno, nikoli nisem delal razlik, ampak sem vsakemu pomagal po svojih najboljših močeh. Če bi moral izpostaviti, bi zagotovo izpostavil delo z Združenjem kočevski med. To je bil moj prvi projekt, ki mi je bil dodeljen, ko sem se zaposlil na RC-ju, in je bil vezan na promocijo Kočevskega gozdnega medu. Menim, da je bilo narejene veliko, kar se kaže tudi v številu čebelarjev, ki so vključeni v shemo kakovosti, in prodajni ceni medu. Ponosen sem tudi na vse projekte, pri katerih sem sodeloval in so bili investicijsko naravnani. Pa naj gre za nakup določenega stroja ali izgradnjo poslovne stavbe, ki jo podjetnik potreboval za opravljanje svoje dejavnosti. V vseh teh letih se je tega nabralo kar precej.

Ste lahko konkretni? Kaj lahko Razvojni center Kočevje Ribnica ponudi našim podjetnikom in Občini Velike Lašče?

Razvojni center podjetnikom iz vaše občine ponuja odgovore na podjetniška vprašanja glede ustanovitve podjetja in kasnejšega vodenja (na SPOT točki). Pri nas lahko podjetniki tudi odprejo s. p. ali d. o. o., za-

varujejo zaposlene, urejajo dejavnosti ipd. Podjetnikom nudimo informacije o odprtih razpisih. Če bi se odločili za prijavo na kate-rega izmed njih, jim lahko pripravimo tudi vlogo za prijavo itd.

Objavljamo tudi razpise iz sredstev CLLD (bivši LEADER). Gre za evropska sredstva, ki so namenjena razvoju podeželja. Za ta sredstva lahko poleg občin kandidirajo tudi posamezniki, podjetja in društva. Iz teh sredstev je bila v vaši občini tako financirana sušilnica sadja v Gradežu. O možnostih poglobljenega sodelovanja sem govoril tudi z vašim županom in moram reči, da sva našla precej stičnih točk. Ravno sedaj prijavljamo projekt Skupaj za varni jutri. V primeru uspešne prijave je predvideno, da bo občina Velike Lašče dobila aparat za oživljanje in izobraževanja za reanimacijo.

Konkretni cilji, ki bi jih radi dosegli?

Povečanje prepoznavnosti Razvojnega centra Kočevje Ribnica na celotnem območju delovanja kot razvojne institucije. Okrepitev sodelovanja med ustanovitelji in drugimi institucijami na lokalni in nacionalni ravni. Povečanje števila prijav celovitih projektov, učinki katerih bodo vidni na celotnem območju od Turjaka do Kolpe. Digitalizacija postopkov, ki jih pri nas podjetniki opravljajo in so vezani na registracijo podjetij. Slednjega sem se lotil takoj po nastopu mandata in upam, da bo s februarjem vse skupaj zaživel v polni meri. To so glavni cilji, na katere sem se osredotočil in ki bi jih rad uresničil v obdobju enega leta.

Nam lahko na poljuden način predstavite, na kakšen način poteka pridobivanje evropskih sredstev? Torej kdo

RC Kočevje Ribnica d.o.o.

Kontakti:

Tomaž Lovšin, v. d. direktorja
Trata XIV 6a, 1330 Kočevje,
Slovenija

t: +386 (0)8 383 56 14

m: +386 (0)31 451 434

e: tomaz.lovšin@rc-koceveribnica.si
www.rc-koceveribnica.si

objavlja razpise, čemu in komu so ti namenjeni?

Pridobivanje evropskih sredstev poteka prek številnih razpisov, ki jih objavljajo tako različna ministrstva kot tudi nekatere institucije, ki so jim ministrstva podelila pravice za to in so specializirane za posamezna področja. Recimo razvoj podeželja, podjetništva, internacionalizacijo itd. Zavedati se je treba, da skoraj ni razpisa, v katerem vsaj delno ne bi bila vključena evropska sredstva, pa naj gre za povratna ali nepovratna sredstva. Razpisi so namenjeni različnim prijaviteljem, kot so občine, podjetja, kmetje, društva idr. Na RC Kočevje Ribnica spremljamo objavljene razpise in potencialnim prijaviteljem svetujemo, kateri razpis bi bil zanje primeren, oz. v primeru, da trenutno ni primernega razpisa, prijavitelja obvestimo, ko se ta pojavi.

Za Občino Velike Lašče je črpanje evropskih sredstev eden izmed večjih izzivov. Pri tem se omenja kot veliko oviro našo ne preveč posrečeno umeščenost v regijo. Nam lahko to pojasnite?

Občina Velike Lašče je umeščena v osrednjo slovensko regijo, kamor so uvrščene tudi številne najbolj razvite slovenske občine, kot so Ljubljana, Domžale, Trzin idr. Država podeli določeno količino denarja tudi na regijski ravni, za katerega se potegujejo občine. Občina Velike Lašče tako tekmuje z ekonomsko močnimi in gospodarsko razvitimi občinami, zato je pridobivanje sredstev zanj zelo zahtevno oz. predstavlja velik izziv.

Eden izmed povsem konkretnih problemov, ki jih bo treba rešiti v Velikih Laščah, je dokončanje Poslovne

cone Ločica, izgradnja Podružnične šole Turjak ter izgradnja kanalizacijskega omrežja. Kako ocenjujete naše možnosti za pridobitev kakršnihkoli sredstev?

Kot rečeno, zanje se potegujete skupaj z nekaterimi najbolj uspešnimi občinami v Sloveniji, vendar ne gre obupati. Država spodbuja razvoj gospodarske infrastrukture, tako da je pričakovati, da bo tudi v letu 2020 Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo objavilo razpis za komunalno opremljanje poslovnih con, kjer bi lahko kandidirali za sredstva. Sredstev za obnovo in izgradnjo osnovnih šol je glede na potrebe premalo. Osebnostno sem mnenja, da je treba na Ministrstvu za šolstvo predstaviti problem, ki ga imate z vidika neustreznosti prostorov (dotrajanost, vlaga), kjer zdaj izvajate šolanje otrok, in se skušati dogovoriti za sofinanciranje izgradnje. Če bo občinskih in morebitnih državnih sredstev premalo, ostaja še vedno možnost prijave na razpis za ugodna povratna sredstva (kredit). Pri izgradnji kanalizacijskega omrežja predvidevam, da gre za urejanje manjših območij. Tu, žal, po mojem vedenju nepovratnih sredstev ni, tako da bo treba izgradnjo izvesti z občinskimi sredstvi oz. sredstvi, ki so občinam dodeljena na podlagi Zakona o financiranju občin.

Na katerih področjih bo v prihodnje še mogoče pridobiti sredstva?

Načeloma področja, na katerih bo mogoče pridobiti sredstva, ostajajo enaka kot sedaj. Bo pa glede na napovedi Evropske komisije največ finančnih sredstev namenjenih petim prednostnim področjem: Pametnejša Evropa, Okolju prijaznejša, brezogljična

Evropa, Bolj povezana Evropa, Bolj socialna Evropa in Evropa, bližje državljanom. Pogajanja glede razdelitve sredstev še potekajo, tako da bo treba na dokončno razdelitev še nekoliko počakati.

Kakšen je vaš nasvet tako javnim ustanovam kot zasebnikom. Vemo namreč, da vse prijave niso vedno uspešne. Na kakšen način se torej lotiti dela?

Treba se je zavedati, da je konkurenca pri večini razpisov zaradi omejenih finančnih sredstev zelo velika. Prijavi je treba tako posvetiti veliko pozornosti, se je lotiti pravočasno in zavzeto. Če na tem področju niste najbolj izkušeni, je morda bolje poiskati zunanje strokovnjake, ki bo v sodelovanju z vami pripravil vlogo. Pri nas se vedno prijave lotimo tako, da preverimo, ali prijavitelj ustreza razpisnim pogojem. Če jim, ga v nadaljevanju ocenimo in se potem odločimo, ali je s prijavo smiselno nadaljevati. Moram reči, da smo si na področju priprave vlog pridobili številne izkušnje in smo pri tem izredno uspešni.

Bi želeli dodati še kaj za zaključek?

Zahvalil bi se vam za povabilo, upam, da objave postanejo stalnica. Ob tem vabim vse podjetnike in ostalo javnost, da nas obiščejo v Kočevju oz. spremljajo na naši FB strani (RC Kočevje Ribnica), spletni strani in berejo naše podjetniške novice, ki jih po elektronski pošti pošiljamo vsak teden. Želel bi, da smo bolj prisotni na terenu, tako da se bomo z veseljem odzvali vabilu in podjetnika, ki bo izrazil to željo, tudi obiskali.

PRAZNIČNI DECEMBER V VRTCU SONČNI ŽAREK

Kolektiv vrtca Sončni žarek

RAJANJE NAJMLAJŠIH

V vrtcu Sončni žarek smo pravljico zaključili leto 2019. Ves december je bil poln plesa, glasbe, druženja, predstav, ustvarjalnih delavnic, obiskov in različnih gostov. Naš vrtec smo praznično okrasili in postavili novoletno jelko, pod katero je vsako skupino pričakal pehar Miklavževih dobrot.

KONCERT GLASBENE ŠOLE

Za otroke vrtca Sončni žarek so učenci in učitelji Glasbene šole Ribnica pripravili vsakoletni koncert, na katerem so imeli naši otroci priložnost prisluhniti zvokom različnih instrumentov.

PRAVLJICA KRAVICA KATKA IN BOŽIČNO DREVO

Ob zvokih malih instrumentov so si otroci 1. in 2. starostne skupine ogledali pravljico na platnu v izvedbi vzgojiteljic Maše in Irene.

PREDNOVOLETNI PLES Z GOSTI

Od starega leta smo se poslovili ob zvokih harmonik. Ples sta nam popestrila g. Sandi Marolt in g. Blaž Škulj. Zaigrala sta veliko skladb, ki so na plesišče privabile tako otroke kot vzgojiteljice. Obema se zahvaljujemo in si želimo sodelovanja tudi v prihodnje.

PRAZNIČNO DRUŽENJE ZA VSE PREDŠOLSKE OTROKE NAŠE OBČINE

Priveditev je potekala v športni dvorani; s svojimi vragolijami nas je nasmejela Pika Nogavička. Za konec pa nas je presenetil in obdaroval Božiček.

ZUMBA

Otroci so se prvič srečali tudi s plesom Otroška zumba. Preko glasbe so se dobro razgibali in ob tem zelo uživali. Z našo vzgojiteljico, voditeljico plesa Sabino Centa, so malčki doživeli novo in prijetno izkušnjo.

OBISK DEDKOV IN BABIC

Sedaj že tradicionalno druženje starih staršev in otrok 1. starostne skupine v vrtcu je bilo v popoldanskem času. Ker so to najmlajši otroci v vrtcu, je druženje potekalo v prijetnem vzdušju naših igralnic.

V večnamenskem prostoru vrtca Sončni žarek so se dopoldne zbrali babice in dedki ter otroku ljube osebe, ki so jih povabili otroci iz 2. starostne skupine in njihove vzgojiteljice. Zanje smo pripravili nastop presenečenja.

Zbrane je najprej lepo pozdravila in toplo sprejela ga. ravnateljica, mag. Metoda Kolar. Vsaka skupina druge starostne stopnje je pripravila dve do tri glasbene ali plesne točke. Nekateri otroci so deklamirali pesem ter zraven še ponazorili dogajanje.

Otroške oči so bile ob pogledu na zbrano množico najprej nekoliko prestrašene. Ko pa so že na začetku prejeli močan aplavz, ki so ga spremljali veliki, široki nasmehi ponosnih dedkov in babic, so pokazali, kaj vse zmorejo in znajo. Z zadnjima dvema točkama se je na prireditvi predstavil še otroški pevski zbor vrtca Sončni žarek, v katerem ne samo da otroci lepo pojejo, temveč znajo tudi že igrati na različne instrumente.

Čisto na koncu smo vse zbrane povabili, da se nam za hip ali dva pridružijo v oddelkih oz. igralnicah. Otroci so namreč zanje pripravili še drobno pozornost. Nekateri so spekli piškote, drugi so izdelali svečnik, tretji obesek za na smrečico.

Obiskovalci so se vseh daril zelo razveseli. Otroci pa so najbolj uživali, ko so lahko babicam in dedkom razkazali igralnice ter se z njimi igrali vse tja do kosila. Ob iskrenih stiskih rok in izrečenih lepih željah je prišel čas slovesa.

PEKA PIŠKOTOV PRI RIBICAH

V skupini Ribe smo skupaj z Mihaelo Polzelnik, Filipovo babico, pekli piškote. Oblikovali smo tri različne vrste. Najprej so otroci lahko spremljali, kako nastane mašinski piškot. Te so previdno zložili na pladenj.

Druga vrsta piškotov je bila oblikovana kroglica, ki je imela vdolbino za marmelado. Nazadnje so na testo polagali različne modelčke. Otroci so prinesli od doma kozarčke, v katere so zložili različno oblikovane piškote. Kozarček so odnesli domov kot voščilo za praznike. Zahvaljujemo se kuharicam, da so nam piškote spekle v centralni kuhinji.

PRIPRAVA SLAŠČIC PRI RAČKAH

V skupini Račke smo v sklopu spoznavanja poklicev v mesecu decembru pripravili delavnico izdelave čokoladnih ježkov in bananinih hamburgerčkov.

Delavnico je vodila Jernejeva mamica Mihaela Drobnič. S pripravljenimi dobrotami smo na srečanju pogostili stare starše. Otroci so bili ponosni, veseli in s svojim delom vidno zadovoljni.

V prazničnem mesecu smo obiskali tudi naše prijatelje iz 3. razreda OŠ Primoža Trubarja. Skupaj z učenci in učiteljico Branko smo se poigrali in posladkali.

ČOKOLADNA DELAVNICA PRI MEDVEDKIH

Košček čokolade na dan odžene slabo voljo stran.

Ta pregovor res drži, saj nam je en dan v decembru na obraz prinesla nasmeh ravnateljice in otroci.

V skupini Medvedkov smo imeli pravo ČOKOLADNO DELAVNICO. Otroci so si naredili kuhinjske predpasnike in najprej pogledali sestavine ter pripomočke, ki jih potrebujemo za izdelavo čokoladnih lizik. Pod vodstvom mentorice so si ogledali postopek topljenja čokoladnih jedrc v gladko zmes. Kasneje so čokoladno zmes ulili v vrečko, s pomočjo katere so na podlago brizgali čokolado. Oblikoval se je krog, na katerega so dodali palčko in jo po želji posuli z različnimi posipi. Lizike smo postavili na hladno, kjer so se strdile.

Čokoladnih lizik so se razveselili vsi otroci iz skupine ter njihovi bratci in sestrice. Za ta nepozaben dogodek bi se v imenu vseh zahvalila mentoricam g. Urški Mehle in g. Simoni Kos Jambrosic.

PRI MIŠKAH

Prvi ponedeljek v mesecu decembru je otroke iz skupine Mišk v igralnici pričakalo presenečenje. Tam je stalo toplo ognjišče, ki je bilo okrašeno z rdečimi nogavičkami. Na vsaki izmed njih je bilo zapisano ime otroka, ob ognjišču pa je stala smrečica. Kako so se otrokom zaiskrile oči, ko so to zagledali. Vsak dan smo se zjutraj zbrali ob ognjišču, se pozdravili, se pogovarjali, si prebirali zimske pravljice ter si ob njem prepevali nove in že poznane pesmi. Nato so se otroci domislili, da bi lahko še sami nekaj izdelali. Tako so nastale srebrne snežinke iz papirja. Z njimi smo si okrasili igralnico. Mesec december je bil poln pričakovanj in veselih dogodkov. Tedaj se ljudje med seboj še bolj povežemo, obdarujemo in smo pozorni drug do drugega. Tako smo se z učiteljicama iz prvega razreda odločile, da otrokom popestrimo kakšno decembrsko dopoldne.

Drugi četrtek v decembru smo Miške povabile učence in učiteljice na pravljíčno urico ob kaminu. Vsi otroci so lahko preko kamišibaja najprej prisluhnili ruski pravljici Babica zima. Ob knjigi so se lahko vživali še v zgodbo Vesel božič, mišek Matiček (N. Hilb). Kasneje so otroci imeli čas, ki je bil namenjen igri, druženju in spoznavanju. Naslednji četrtek sta učiteljci Beti in Vera pripravili likovno delavnico. Otroci so v paru (en otrok iz skupine Mišk in en otrok iz prvega razreda) strigili, lepili in pretikali volno.

Med seboj so si pomagali, se smejali, pogovarjali in zavzeto delali. Nastali so čudoviti izdelki, s katerimi smo okrasili stene šolskega hodnika. Preden smo se poslovili, smo skupaj zapeli še dve pesmi. Vendar to še ni bilo vse.

V petek, 13. decembra 2019, nas je v oddelku obiskala mamica, ga. Klavdija Košir, ki zelo rada ustvarja. Za otroke je pripravila dve ustvarjalni delavnici. V prvi delavnici so otroci gubali in lepili pisan papir. Nastale so zvezdice. V drugi so lepili in strigili bele papirnate vrečice, da so nastale snežno bele snežinke. Vse izdelke so lahko nato otroci odnesli s seboj domov.

To je le nekaj dogodkov, s katerimi smo si pričarali predpraznično vzdušje.

VESELI DECEMBER NA KARLOVICI

Tudi v vrtcu na Karlovinci so bili decembrski dnevi raznoliki. Eden izmed prijetnih dogodkov je bilo druženje z babicami in dedki. Skupini Žabice in Srnice sta srečanje priredili skupaj. Pripravili sta zanimiv program s petjem, plesom in z deklamacijami.

Po uvodnem delu srečanja so otroci svoje stare starše povabili v igralnico, kjer so v prijetnem vzdušju pokramljali in ustvarjali. Malčki so jim ob odhodu izročili skromno pozornost, ki so jo izdelali zanje.

V najmlajši skupini Čebelice pa smo zaposlene pripravile Kamišibaj. Otroci so si z babicami in dedki ogledali pravljici Zajček in repa ter Kako se je riž naučil ropotati. Sledila je prosta igra vlog po koticčkih.

V prazničnem mesecu je bilo več medsebojnega druženja in spoznavanja otrok med skupinami. Naš vsakdan sta popestrila knjižničarka Maja z izbranimi pravljicami in dedek Anton, ki nam je zaigral na harmoniko. Ob živi glasbi smo živahno zapeli in zaplesali.

PRAVLJIČARSTVO NA TRGU V VELIKIH LAŠČAH

Dogajanje na trgu v Velikih Laščah v času prazničnega decembra je privabilo tudi otroke. V prostorih galerije so ob petkih gostili pravljíčarstvo in ustvarjalne delavnice.

Prvi petek sta vzgojiteljici Tanja in Janja ob predstavitvi japonskega gledališča kamišibaj otrokom povedali rusko pravljico Živali pri babici Zimi. Kako babica Zima poskrbi za premražene živali, so se otroci naučili tudi v pesmici Mire Voglar Babica zima. Na poti domov pa jih je v čarobnem vzdušju rahlega sneženja grela lučka v okrašenem kozarčku, ki so ga izdelali sami.

Zadnji petek v decembru sta vzgojiteljici Irena in Damijana polni galeriji otrok pripovedovali zgodbo o Larini zvezdici, avtorja K. Baumgarta. Ob spremljavi altovskih zvončkov so prepevali pesem Anice Černejeve Bele snežinke. Otroci so se spremljali s kraguljčki in tudi zaplesali. Ob zaključku srečanja je vsak otrok izdelal svojo čudežno zvezdico, ki ga je pospremila domov.

Hvala vsem, da ste nam na različne načine polepšali praznični december.

Sredstva, zbrana na novoletnem koncertu, je Občina Velike Lašče velikodušno namenila za šolski sklad OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče. Z 2.300 evrov bomo lahko pomagali otrokom iz socialno šibkih družin in izboljšali materialne pogoje dela v šoli, za kar se županu, dr. Tadeju Malovrhu, in celotni občini iskreno zahvaljujemo.

mag. Metoda Kolar, ravnateljica

VPIS V VRTEC

Starše in zakonite zastopnike otrok obveščamo, da sprejemamo vloge za vpis v **vrtec Sončni žarek za šolsko leto 2020/2021 do 31. 3. 2020.**

Obrazci za vpis otroka so na voljo v vrtcu in na spletni strani www.soncni-zarek.si.

Če bo prošenj več, kot je prostih mest v vrtcu, bo o sprejemu otrok odločala komisija za sprejem otrok.

Za dodatne informacije

se lahko oglasite osebno v vrtcu, pokličete na tel. številki:

031 618-300, 7881-582

(Stanka Mustar) ali pišete na e-pošto: stanka.mustar@vrtec.velike-lasce.si

 Velike Lašče
Vrtec Sončni žarek

Osnovna šola Primoža Trubarja
Velike Lašče

Na programu je bilo 24 točk, ki so jih učenci odigrali solo, v duetih ali komornih sestavih. Kot se spodobi, smo začeli z Gruberjevo Sveto nočjo. Skladba, ki jo je 1816 napisal Joseph Mohr in jo na ledeni in zasneženi božični večer 1818 prinesel prijatelju Franzu Xaverju Gruberju z željo, da jo uglasbi. To je slednji tudi naredil, in sicer za kitaro, ker so v Mohrovi ubožni cerkvi miši ali poplava uničile orgle. Tako zaradi preproste in izjemno lepe melodije kot tudi zaradi zgodbe in simbolike okoli nje je postala božični simbol in ena največkrat izvajanih skladb na svetu. Sveta noč je tako kot pri mnogih narodnih tudi pri nas praktično ponarodela. Sledila je Jingle bells, ki se prav tako dobro znajde v globalni vasi.

PRAZNIČNI DECEMBER V GLASBENI ŠOLI

Martin Lavrič

Decembra so nam profesorji Glasbene šole Ribnica pripravili že tradicionalni koncert učiteljev. Zaposleni na Glasbeni šoli Ribnica niso samo pedagoški delavci, ki zelo veliko vlagajo v svoje delo in učence, vsi so tudi prvovrstni glasbeniki. Zato so nastopi učiteljev posebna priložnost, da jih lahko spoznamo še v drugi luči. Na teh nastopih nas spomnijo, da znajo veliko več kot samo tistih nekaj etud, skladbic ali v učnih načrtih načrtanih ciljev. Predvsem pa da se znajo ob skupnem igranju zelo prijetno zabavati.

Decembra smo za najmlajše prebivalce občine Velike Lašče pripravili nastopa v vrtcih. S tem se trudimo ne samo razveseliti ter polepšati dan malčkom in učencem, temveč jih tudi izobraževati in pokazati na možnost vpisa v glasbeno šolo. Na sporedu je bilo sedemnajst točk, prilagojenih najmlajšim poslušalcem. Slišali so lahko violino, klavir, rog, tamburico, saksofon, klarinet, harmoniko, trobento, kitaro, flavto in kljunasto flavto, za njih pa so nastopali učenci od 1. do 6. razreda.

Na sporedu je bilo šest točk, vse po vrsti poslušalcem znane melodije, kot je na primer Over the rainbow, Besa me mucho, Don't know why znane Norah Jones. Slišali smo vse, od solo kitare do kvarteta, in bili deležni pravega glasbenega večera. Hvala vsem nastopajočim.

Božično-novoletni koncert učencev Glasbene šole Ribnica se je v Velikih Laščah zgodil 16. decembra. V času, ko smo že brskali za babičinimi recepti za potico in pogledovali v nebo, ali bomo tokrat vendarle imeli bel božič, so nam učenci in njihovi učitelji pripravili sladico bolj duhovne narave. Poslušalcem gotovo ni bilo žal, da so se udeležili koncerta.

Sledile so narodne, pop in umetne skladbe, ki so se zvrstile v zanimivem ritmu. Ta poslušalcev ni pustil ravnodušnih. Med drugim smo lahko slišali zimzeleno Bitenčevo Sivo Kučmo, Mozartovo Ave Mario, Yesterday P. McCartneya in J. Lennona ter druge.

Dobro so bila zastopana pihala in trobila, slišali smo tudi tamburico in seveda petje. Korepetirala sta Aleksander Oražem in Kristina Jeke. Koncert sta ob sodelovanju praktično vseh zaposlenih pripravila Tjaša Perigoj in Franc Malavašič.

Na koncu naj samo še omenimo, da smo v Glasbeni šoli Ribnica prenovili pritličje. Da ne bi tvegali obiska Muze Copatarice, ker so čevlji, copati, oblačila in torbe ležale po hodniku, smo pritličje najprej prebarvali, poslikali, opremili z omaro in lično izdelanimi kljukicami za oblačila v obliki not. Prav tako smo z investicijo 2500 EVR preprečili vstop radona v stavbo Glasbene šole Ribnica.

OKRAŠENA LJUBLJANA

Valerija El Habashy

Učitelji in učenci OŠ Ljubo Šerčer iz Kočevja sestavljamo pisano mavrico pestrosti in različnosti pod skupno streho. Hodimo po isti poti, ki je naša začrtana vizija in omogoča različne sprehode, načine in zmožnosti posameznikov. Obiskujejo jo učenci iz Občin Kočevje, Ribnica, Sodražica, Loški Potok in Velike Lašče.

V prazničnem mesecu decembru nas je ravnateljica Jožica Pečnik presenetila z neverjetno novico. Občina Velike Lašče nam je namreč omogočila ogled praznične Ljubljane. Stekli so dogovori s starši, učenci in učitelji. Tik pred prazničnimi počitnicami smo se, takoj po pouku, polni pričakovanj zbrali na glavni avtobusni postaji. Štirinajst učencev in pet spremljevalcev je prijazni voznik popeljal do prestolnice. Vožnja je minila v prijeten klepetu in drobnem vznemirjenju, saj nekateri prazničnih luči glavnega mesta še niso videli. Ko smo prispeli do Kongresnega trga, je bil še dan, pa nič zato. Strokovno vodenje je prevzel učitelj Blaž. Drugi smo si razdelili pod okrilje mlajše učence, starejši pa so že suvereno krmarili v koloni. Pot nas je popeljala po starem mestnem jedru, mimo drsališča do Univerze, ki je praznovala 100. obletnico. Naprej do Ljubljanice po nabrežju med prazničnimi stojnicami in čez Šuštarški most na drugi breg. Nekaj besed o šuštarjih, malo slovenske popevke, ki je učenci sicer niso poznali, smo jo pa učitelji. V skupini smo nadaljevali pot do glavne tržnice mimo stolnice in Mesarskega mostu. Tam se učenci kar niso mogli nagledati

številnih ključavnic. Kljub zimi je tudi med nami preskočilo nekaj iskric in čustvenih pogledov, zato je bil most toliko bolj zanimiv. Vrnili smo se do Tromostovja, občudovali Zmajski most in med stojnicami prikrmari do Prešernovega spomenika. Velika okrašena smreka in vse večji vrvež sta vplivala na otroško razpoloženje. Počasi so se začeli oglašati lačni želodčki, saj smo učencem obljubili obisk Mc Donaldsa. Od Prešernovega spomenika smo se po Čopovi ulici sprehodili do naslednje točke – kosila. Malo manj zdravega, ampak brez tega pa res ne gre. Lepo zgledno v koloni z realnimi željami so učenci naročali menije pod budnim očesom učitelja. Imeli smo dovolj prostora, da smo se lahko posedli in uživali v obroku. Zunaj se je zmračilo in lučke so že zažarele na poti do Hiše iluzij. Kako so dekleta uživala v disco sobi, polni ogledal, z lomljenjem svetlobe in drugimi svetlobnimi efekti. Vodička nas je popeljala od sobe do sobe. Vsaka je skrivala kakšno iluzijo, lahko si se zoperstavil fizikalnemu zakonu gravitacije, pojedel sošolčevo glavo na krožniku ali se sprehodil skozi Vortex tunel. Otroci so opazovali pipo, iz katere teče voda, pa nobene cevi, zamenjali so obraz in se slikali v kalejdoskopu.

Obisk smo zaključili v igralni sobi in se še enkrat podali v praznično razsvetljeno Ljubljano. S pogledom na grad in tisoče luči. Ponedeljkov predpraznični večer bo zagotovo ostal še dolgo v spominu vseh, zato rej hvala Občini Velike Lašče in ravnateljici OŠ Ljubo Šerčer za to izkušnjo.

PROJEKT – MOJA RODNA DOMOVINA

Stanka Štrukelj

Projekt Moja rodna domovina z letošnjim podnaslovom Z Goričkega v Piran smo predstavili že v decembrski številki Troble. Seveda se naše delo s predstavitvijo ni končalo, ampak nam je dalo še več spodbude za razmišljanje in ustvarjanje o naši prelepi Sloveniji. Gospa ravnateljica mag. Metoda Kolar, učiteljice in seveda učenci smo polni idej, kako in s čim lahko okrepimo našo narodno zavest, kako bi predstavili naše kraje in s tem se poklonili rodni domovini. Nenazadnje pa smo navdušeni nad svojimi izdelki.

Zadnji šolski dan v letu 2019 smo na centralni šoli in obeh podružnicah v čast Sloveniji pripravili kulturno prireditev.

V tej številki Troble se bodo predstavili učenci druge triade 4. razreda PŠ Turjak pod mentorstvom Petre Marolt. Svoja razmišljanja o rodni domovini so namreč zapisali v obliki slikopisa. Predstavili so Slovenijo, poleg tega pa se še računalniško opismenjevali, saj so besedilo zapisali sami, nato pa na internetu poiskali še ustrezne slike. Slovenskih korenin smo se spomnili tudi ob prebiranju pravljic. Zadnji šolski teden so četrtošolci na PŠ Turjak brali slovenske ljudske pravljice prvošolcem. Nekateri so bili pravi pravljicarji.

Učenci 5.a razreda, z mentorico Mimico Gačnik, so razmišljali o svojem domačem kraju in svoje misli strnili v zapise. Nekaj odlomkov iz njih, predvsem tiste, ki govorijo o spoštovanju in pripadnosti domači pokrajini, bomo delili z vami.

Veliki Oselnik se imenuje po dveh razlagah. Prva je sončna lega tega kraja, druga pa govori o kmetu, ki se je pisal Oselnik. Živel je na kucju med Malim in Velikim Oselnikom, in tako sta kraja dobila ime. Zanimiva je stara cerkev svetega Lovrenca, ki je nastala v 16. stoletju in je bila do danes večkrat obnovljena in prenovljena. Ponosni smo na studenec zdrave vode, ki izvira v gozdu pod vasjo, v Beli studenec hodijo po vodo ljudje iz bližnjih in tudi oddaljenih krajev. V kraju deluje prostovoljno gasilsko društvo, včasih smo imeli tudi podružnično šolo. V domačem kraju mi je vseč, da si prebivalci znamo pomagati in se med seboj razumemo.

Rok Tekavec

SLOVENIJA

ŽIVIM V . NAŠ PREDSEDNIK JE .

SLOVENIJA JE ENA OD .

NAJMANJŠIH DRŽAV NA . NJENA POKRAJINA JE ZELO .

RAZNOLIKA IN BARVITA. IMA VELIKO IN .

NAJVIŠJA GORA PRI NAS JE, .

ZNAČILNE JEDI SO IN .

 .

JUŠ MÜLLER, 4. r. Turjak

Všeč mi je, da imamo v Marinčkih tako čisto naravo in mir. Imamo pa težave z divjadjo, zato moramo imeti njive ograjene. Drugače pride jelenjad in srnjad, pa še medved naredi škodo na njivah in v sadovnjakih. Letos imamo veliko lisic. Vas je bila nekoč ločena po potočku Ločica. Stran ob cesti je bila Marinčki, druga pa Ambroži. Iz tega sledi, da jaz živim v delu, ki se je nekoč imenoval Ambroži. Za vedno bi rada ostala v svoji vasi, saj jo imam rada in se v njej dobro počutim.

Zala Krašovec

MOJA DOMOVINA SLOVENIJA

JE MAJHNA DRŽAVA. LEŽI NA SREDINI EVROPE. IMA Približno dva milijona prebivalcev. NAŠA DRŽAVA JE BOGATO PORASČENA Z ALP IN KARAVANK TER KAMNIŠKIH PLANIN. SLOVENIJO SEVĒRU SE RAZPROSTIRA MOGOČNO JULIJSKIH ALP IN KARAVANK TER KAMNIŠKIH PLANIN. SLOVENIJO KRASIJO MNOGE, KOT SO : DRAVA, SAVA, LJUBLJANICA, KOLPA, SOČA, MURA IN ŠE VELIKO DRUGIH. IMAMO PA TUDI NEKAJ SVOJEGA GLAVNO MESTO JE LJUBLJANA, KI LEŽI SKORAJ V SREDIŠČU SLOVENIJE. VEČJA MESTA SO ŠE MARIBOR, CELJE, KRANJ, NOVO MESTO, MURSKA SOBOTA IN KOPER. PREDSEDNIK DRŽAVE JE SLOVENIJA PA JE POSTALA NEODVISNA DRŽAVA 25. JUNIJA LETA 1991. V SLOVENIJI IMAMO TUDI SLOVENSKO. MOJA DOMOVINA JE ZELO LEPA IN PRIJAZNA DEŽELA. IMA VELIKO NARAVNIH BISEROV, KOT SO: LEPO JE ŽIVETI V SLOVENIJI.

DORA ANTONČIČ, 4. T.

Vsakič, ko zaslišim besedo Knej, mi pri srcu postane toplo. Pa kaj, če nimamo trgovin in drugih pomembnih stavb, pomembno je, da se v kraju počutim varno in dobro. In vsakič ko zazvoni šolski zvonec za konec pouka, si v sebi rečem: »Tako, pouka je konec, sedaj pa samo še počakam na šolski avtobus, se odpeljem domov in že lahko rečem: Živjo, Knej!« Svojega domačega kraja ne bi zamenjala za nič na svetu.

Ajda Špehar

Škrlovice naj bi dobila ime po škrleh. To so lomljivi kamni, ki se nahajajo pod plitvo plastjo zemlje in so nekoč kmetom pri oranju povzročali veliko preglavic. Pred leti so prebivalci izdelovali suho robo in jo prodajali na sejnih. Sedaj se ukvarjajo z živinorejo, obdelujejo njive in hodijo v službo. Danes je vas znana predvsem po borovnicah in gobah. Vas v sezoni obišče tudi po trideset avtomobilov dnevno, kar je za nas domačine kar moteče. Poznana je tudi po velikem lesenem bazenu z dolgim toboganom, ki so ga poleti postavili domačini. Poimenovali smo ga Terme Škrlovice. Vse to govori o tem, da se v vasi dobro razumemo. Ob jesenskih večerih se zberemo ob pečenem kostanju, koruzi in kuhanem vinu. V tej čudoviti vasici mi je lepo, saj imam rada naravo. Imamo mir in veliko prostora za gibanje na svežem in čistem zraku.

Taja Pozelnik

8. februar

*Prešeren, ta je pravi,
iz ukega resnico vabi,
verz bralcu misli drami,
je kot trenutek na zabavi.*

*Sonet nikomur ni neznan,
preprost poet je velikan.
Satire, balade izpod peresa sipa,
kri po žilah plapolja, srce utripa.*

*Učena glava v Vrbi rojena,
v glinenem kipu je upodobljena.
Uživaj v besedah, na licu širok nasmeh,
velik je kamen resnice, ljubiti ni greh.*

*Kultura resna, humana,
v poeziji čare skriva,
lepša kot laž je resnica igriva,
poetu Francetu naj poje se slava.*

J. Novak

POEZIJA

Dotik ljubezni

*Pojdimo k svetlobi, toplini srca,
pustimo svobodi, da krila nam da,
naj dlan se dotakne sosednje dlani,
se spletel bo venec veselih ljudi.*

*Naj radosti oda povsod zazveni,
vsak v sebi naj najde lepoto, ki spi,
z dotikom ljubezni se z njo prebudi,
nikoli nihče naj te ne spremeni.*

*Ne iščimo sreče, v blišču je ni,
v cvetovih se skriva, sred polj valovi,
je čisto preprosta kot kaplja dežja
a vsa veličastna, veliko nam da.*

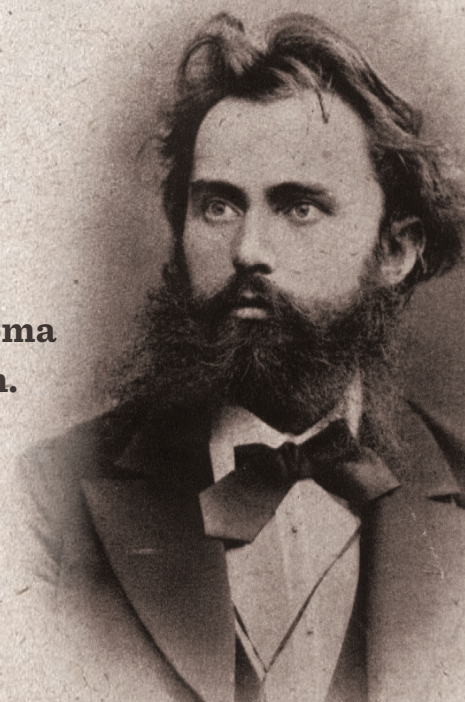
*Je žejna puščava in čaka dežja,
vsu suha je trava, drevo trepetja,
uwelo je cvetje in mavrice ni,
zato vsaka kaplja kot čudež se zdi.*

Nataša Vybiralik Klinc

5. STRITARJEV VEČER

**v četrtek,
5. marca 2020,
ob 19. uri
v sejni sobi
Levstikovega doma
v Velikih Laščah.**

Gost večera bo
ddr. Igor Grdina.

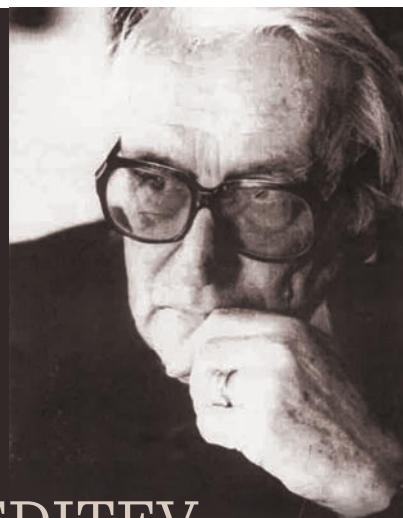
Občina Velike Lašče
in KUD Primož Trubar
Velike Lašče

**8. februar 2020,
ob 18. uri,
Levstikov dom
v Velikih Laščah**

PRIREDITEV OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Letošnji program
bo posvečen
Jožetu Javoršku
ob njegovi stoti
obletnici rojstva.

Sodelovali bodo:
Člani KUD Primož
Trubar Velike Lašče,
Učenci OŠ Primoža
Trubarja Velike Lašče,
Učenci GŠ Ribnica,
oddelka Velike Lašče.

NOVOLETNICE

**Zdenka
Zabukovec:**

Vsak nov dan naj bo darilo,
ki se ga razveseliš
in se ga še dolgo
spominjaš.

**Silva
Langenfus:**

Nikjer ni popolne tišine –
le v osončju se smeh planetov
neslišno spogleduje
z našim neznatnim svetom.

Majda Babič:

Poišči smisel dneva.
Delaš, se gibaš, dihaš, čutiš,
se smejiš ...
Podari si naravo,
uživaj v njenih barvnih notah,
glasbi dreves.
Za vsak trenutek
bodi hvaležen.

**Aleksandra
Marijanovič:**

Dragi moji,
bodite svoji,
neulovljivi,
neponovljivi,
neprecenljivi,
lovite ravnotežje,
ko bo kdaj najtežje,
uležite se na obrežje reke,
zaprite svoje utrujene veke,
dovolite si samo dihati,
pozabiti na vse,
kar je bilo,
ne misliti na vse,
kar še bo,
samo biti
tukaj in zdaj,
takrat nikamor ne hitite,
vzemite si čas samo zase,
ker enkrat ne bo več
tistega časa
za vse večne čase.

Irena Zore:

Zalučaj kamen v vodo
in opazuj koncentrične
kroge.

Srečo Knafelc:

Zdaj je upanja čas:
da pamet prevlada,
da slaba razvada
vzame slovo od nas.
Rešimo končno ta svet,
ki se vse bolj kruši,
in obetajmo duši:
vsakdo lahko je poet.

**Darinka
Grmek Štrukelj:**

Šopek dobrih misli
in želja za vsakega,
ki v težavah brodi –
naj se radosti,
ko z nami hodi.

Ana Porenta:

Naj žari z barvami sončnega vzhoda,
naj se obrača kot listi knjige na dlani,
naj teče kot pesem in odmeva z valovi.
Naj bo svetloba, ki ne zapusti svoda.

**Bernardka
Petrovič – Mager:**

Hodimo, hodimo,
a se ne premaknemo.
Preskoči kak dan!
V nov dan.
V novoletni dan.

Berem, bereš, beremo

Zopet je januar in čas, da malo pogledamo, kaj je bilo v prejšnjem letu najbolj iskano.

Deset najbolj iskanih po abecedi avtorjev:

Dispenza, Joe: Placebo ste vi (vaš um je pomemben) (psihologija)

Dispenza, Joe: Odvadite se biti to, kar ste

(kako se znebiti starega uma in ustvariti novega) (psihologija)

Golob, Tadej: Jezero (kriminalka)

Golob, Tadej: Leninov park (kriminalka)

Makarovič, Svetlana: Luciferka (biografija)

Miklavčič, Milena: Ogenj, rit in kače niso za igrače 1 (etnologija)

Ohler, Norman: Popolna omama (droge v tretjem rajhu)

(druga svetovna vojna)

Radinger, Elli H.: Modrost volkov

(kako razmišljajo, načrtujejo in skrbijo drug za drugega) (živalstvo)

Širok, Mojca: Pogodba (kriminalka)

Žakelj, Bronja: Belo se pere na devetdeset (biografski roman)

Ko smo že pri seznamih, v knjižnici lahko sodelujete pri bralni znački za odrasle – Mesto bere.

V tej sezoni projekta Mesto bere vam ponujamo 60 knjižnih naslovov literature Avstralije in Nove Zelandije. Bralni seznam je na voljo na kazalki in na naši spletni strani. Člani Mestne knjižnice Ljubljana (16+), ki boste v času trajanja projekta prebrali vsaj pet priporočenih knjig, boste prejeli priznanje in darilo.

Izpolnjen obrazec oddajte do 3. maja 2020 v katerikoli naši knjižnici ali preprosto izpolnite elektronski obrazec na: www.mklj.si/mesto-bere

Mladinski oddelek Slikanice

Kos, Gaja: Obisk

Mladinska knjiga, 2019

Nekateri pa res nimajo pojma o lenivcih! Da se gost lahko v miru naspi, takoj ko pride na obisk, to je redko in dragoceno. Prijateljstvo med lenivcem in tapirjem? Eden v drevesni krošnji, drugi pod njo, eden ves poskočen, drugi pa se z vsakim gibom utruji. Zabavna slikanica Gaje Kos in Ane Zavadlav je tako sveža in sočna, da nas bo popeljala v mnogotere svetove in nas hkrati ustavila v vsakem trenutku. Slastno branje.

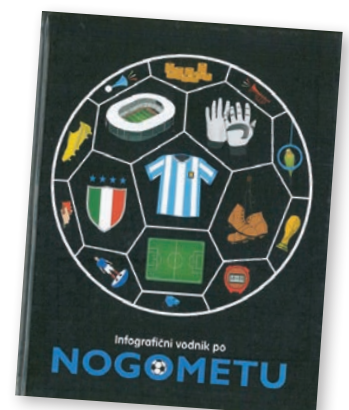
Šport za otroke

Infografični vodnik po nogometu

Morfemplus, 2019

Dobrodošli v svetu infografik! Ta vznemirljiva oblika prikaza podatkov uporablja ikone, piktograme in grafike ter tako informacije predstavi na povsem nov način.

Infografike vam prinašajo navdušujoča dejstva in neverjetne podatke. Z njihovo pomočjo lahko potujete na najbolj priljubljena in manj znana tekmovanja, se približate svojim najljubšim igralcem, se ozrete v zgodovino nogometa in si predstavljate nogometno statistiko z vsega sveta.

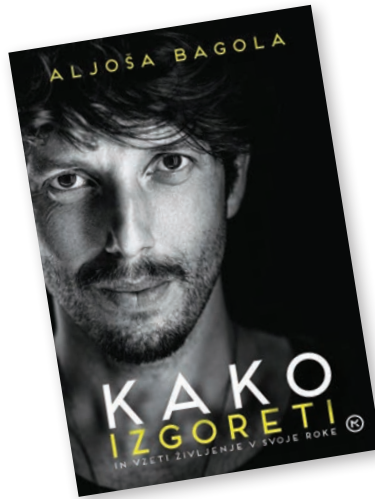
Mladinski oddelek Astronomija
Farkas, Róbert: Moja prva knjiga o vesolju – kako se rodijo zvezde?
 Miš, 2019

Očka Lisjak pripoveduje svoji mali lisički o nastanku sveta. Od kod sem prišla? Kaj je galaksija? Iz česa je luna? Knjiga madžarskega avtorja Róberta Farkasa bo z odgovori na vesoljska vprašanja razveselila vse male radovedneže, ki jih zanimajo zvezde in planeti.

Odrasli oddelek Družbeni romani
Saramago, José: Leto smrti Ricarda Reisa
 Beletrina, 2019

Knjiga je Saramagov poklon geniju portugalske književnosti, Fernandu Pessoa. Eden Pessoovih heteronimov je Ricardo Reis, ime, ki ga nosi glavni junak romana. Star je »petinštirideset let, rojen v Portu, samski, po poklicu zdravnik, zadnje prebivališče: Rio de Janeiro«. Z ladjo se vrne v rodno Portugalsko leta 1936, ko je Španija na pragu civilne vojne, Portugalska pa v primežu trde roke diktatorja Salazarja. Reis se vrača domov po šestnajstih letih življenja v Braziliji, da bi doma našel samega sebe in se odmaknil od svojega stvaritelja Fernanda Pessoae.

Odrasli oddelek Psihologija
Bagola, Aljoša: Kako izgoreti – in vzeti življenje v svoje roke
 Mladinska knjiga, 2019

Aljoša Bagola, eden najbolj priznanih in največkrat nagrajenih slovenskih oglaševalskih kreativnih direktorjev, izvrsten pripovedovalec zgodb, priljubljen predavatelj in kolumnist s knjigo Kako izgoreti prinaša iskreno izpoved o soočenju z izgorelostjo.

Mojstrsko nas popelje med navdihujoče življenjske zgodbe, pretresljiva spoznanja, nepričakovane uvide ter nevsakdanja razmišljanja o tem, kako se učinkovito spoprijeti s podivjanostjo sodobnega sveta ter kljub vsemu v njem najti kanček utehe, pomirjenosti in optimizma.

Viri: morfem.si, www.emka.si, beletrina.si, www.miszalozba.com.

Odrasli oddelek Finance
Geltar, Albert: Svet kriptovalut
 samozal. M. Končan, 2019

Svet kriptovalut oziroma Obdobje novega finančnega sistema navaja številne kriptovalute, načine pridobivanja, njihovo uporabnost pa tudi razglabljanja o tem, kakšne so prednosti in nenazadnje slabosti.

Te so večinoma razlog nezadostnega poznavanja med ljudmi, medtem ko goreči zagovorniki optimistično zagovarjajo nov način finančnega poslovanja v prihodnosti, o čemer nekateri še dvomijo, medtem ko številni snovalci kriptovalut in vizionarji že poročajo o uveljavitvi oziroma realizaciji poslovanja z njimi.

mestna
knjižnica
ljubljana

**KNJIŽNICA
FRANA LEVSTIKA
DELOVNI ČAS**

- **ponedeljek** 12:30–19:00
- **torek** zaprto
- **sreda** 10:00–15:00
- **četrtek** 12:30–19:00
- **petek** 12:30–19:00

V knjižnici si lahko izposodite tudi bralnik inkBOOK Prime, prilagojen uporabi v Biblosu.

IZ VELIKOLAŠKEGA OKRAJA: O APTAHIH (PEČAH), RINGELNIH IN ŠE ČEM

Metka Starič

V arhivsko gradivo Orlovih ekip iz šestdesetih let 20. stoletja, ki ga hrani Slovenski etnografski muzej, je bilo na srečo ujetih vsaj nekaj pripovedi, na podlagi katerih bi sodobni modni oblikovalci gotovo znali izpeljati lična sodobna oblačila s pridihom dediščine. Morda tudi kdo od domačinov še hrani kak dragocen kos oprave, ki bi lahko predstavljal dragocen del etnološke zbirke velikolaškega prostora. Frančiška Jakše iz Roba, rojena 1860, je bila še lastnica peče, a je ni več ni nosila, verjetno pa jo je nosila njena mama. Podarili so jo muzeju. Na Purkačah so pozlačenim podolgovatim uhanom – ringelnom rekli *lopate*. Priljubljeni so bili v času, ko so ženske na glavah še nosile *aptahe* in široka dolga krila z obročem, ki so ga imenovali *rajh*.

Opisano oblačilno kulturo lahko umestimo v prvo polovico 19. stoletja, torej tudi še v čas Levstikove mladosti. A tudi moja stara mama Marija Paternost (roj. 1918) je kot šivilja še uporabljala stare izraze kot so *gernirce*, *franže*, *šlinge*, *manšetne* in druge. Večina žensk, ki v arhivskem gradivu opisuje svojo bogato oblačilno kulturo, se je v velikolaško okolje primožila od drugod, iz Sodražice, Svetega Gregorja, Dobropolja. Opisovale so, kako so bile oblečene doma še kot dekleta, ko pa so se preselile v te kraje, so se kot žene večinoma oblačile preprosteje. A med arhivskimi zapiski etnologinje Pavle Štrukelj je ohranjen tudi dragocen pogovor s **Frančiško Žužek, rojeno leta 1881** (morda z Rašice št. 28, čeprav se pri zapisu pojavlja ime Rožice). Za objavo je delno prirejen.

Navadno je bilo kakšnih šest deklet iz vasi enako oblečenih. **Aptahe** so imele zavezane na petelina. Rekli so: »Glej, s petelinčki gredo«. V ušesih so nosile ringelne – murčke, kambe (okrogle), koške.

Tudi prstane so imele, rekli so: »rinke z lasmi«. V rokah so nosile robčke s špicami (zlikane in ne *nafaudane* kot ošpetelj). Aptahov niso nosile vsako nedeljo, ampak le ob večjih praznikih ali na ohceti. Njena stara mama je aptahe likala, prala in *kolmala*. Njena mama (prav tako z Rašice doma) jih je tudi *štikala*.

Aptah (peča) na petelinčka – le še v turistične namene

Poleg aptaha so nosile ušpetle in kiklo z modrcem, ki je bila nabrana. **Ošpetelj** je imel naložene rokave in gumbe, široke, v zapestju stisnjene in *nakolmane* špice. Rama je bile prešita cca 3 prste široko na *kahelce*. Rekli so: »Ona ima pa na kahelce«. Prešit rokav je bil okrog in okrog že pod ramo, nato je bil *navavdan* do zapestja. Okrog pasu so nosile *sklep* (to je sklepanec). Ta sklep je imel na več krajih *cafelčke*, ki so viseli navzdol. Modrc se je zapenjal z gumbi. Ošpetelj je imel za vratom *kragelček*, nazaj *zapeglan* in kakšno mašenco spredaj.

Spodnja krila so bila *šlingana*. V Dvorski vasi so največ delale *šlinge*.

Igralska družina z Rašice je za igro Goliški plazovi v letu 1936 uporabila dve peči – aptaha.

Navadno so imeli tri spodnja krila. Prvo spodnje krilo ni imelo šlinganja. Bilo je iz kotenine in je imelo rajf – pušpan (obroč iz pušpana, op. p.), da je široko stalo. Ostale dve vrhni spodnji krili pa sta imeli šlinganje, in sicer se je moralo gristi med seboj tako, da se je oboje videlo izpod gornjega krila – so rekli, da se je *šajnalo*. Spodnje krilo se je imenovalo *unterfat*. Delavniško in spodnje kiklo za pozimi so imenovali *štepanc* (vatirana). Zgornje krilo je bilo različne barve – *židane* ali *pehe*.

Firtah je bil navadno črne barve – *židan*, imel je vtisnjene rože. Za vratom so nosile svilene rute s *franžami*. Spele so jih spredaj z *bucko*, ki je imele lepo glavo, ali z broško.

Na nogah so nosile **čizme** z rumenimi gumbi in rdeče šlinge, s katerimi so prepletale čizmo. Nogavice so bile bele in narejene s kupčki, iz pavole. Nogavice so delale doma. Zavezovale so jih z belim trakom, ki je bil že zraven privezan.

Pozimi so nosile ta velike rute na vogal, spredaj spete z buciko. Imele so tudi **kocitihelne** za ogrnit na vogal – te so bile volnene, nekoliko manjše in drugače narejene – *necane*. Rute so bile bolj debele in delane kot blago. Pozimi so na glavi namesto aptaha nosile kocitihelne. Glavo so z aptahi prvič pokrile o veliki noči. Tedaj so šle tudi prvič goleroke (v

ošpetljih). Če je spet postalo hladno in so se morale obleči spet zimsko, so rekli: »da jedo podgreto kašo«. Spet so morale obleči kočemajko.

Kočemajka je bile narejena na *te-ličke*, nekoliko čez pas oprijeta, ozke rokave, spredaj se je spenjala z *belco* in *zapencem*. Ob vratu je bila zaprta. Rokavi so se večkrat spreminjali. Na rami so bili nabrani, gladki, na *manšetne* (od rame do polovice so bili zelo široki, potem ozki). Za kočemajke in krilo so uporabljali isto blago *rips*, *tibet*, *lister*.

Pomladi in jeseni so nosile **špencer** – ta je bil kratek, samo do pasu, oprijet, ozki rokavi. Špencerji so imeli rokave tudi s *kahelčkami* (prešit do polovice od rame navzdol križem kražem), ob zapestju *manšete*.

Krilo je bilo pozneje nagubano, včasih je bilo tudi *batirano* (podloženo, *spodfutrano*). Krila so imela spredaj *prižete žnore*, eno ali več, imenovano *krtačka*. Na notranji strani spodnjega roba je bilo prišita *indra*. Spodnje in zgornje kikle so imele *genirce*. Ko *genire* še niso bile v navadi in jih je imela ena ženska veliko, so ji rekli »jeruzalemska ciganka«. (O moški modi pa več prihodnjič.)

Vir: Zapiski Orlovih ekip (konkretno Pavle Štrukelj) iz 60. let 20. stoletja, hrani Slovenski etnografski muzej v Ljubljani

PUST 2020 PUSTOVANJE V MINA CAFEJU, VELIKE LAŠČE

PUST IN PUSTNO RAJANJE

Običaj upodabljanja (po večni) bajeslovnih bitij so poznali že pred našim štejetem. Besedo pust je uporabljal tudi Primož Trubar, tradicija preganjanja zime se je s ptujskimi kurenti na čelu ohranila vse do danes. Letos je pust v torek, 25. februarja.

Seveda bomo praznovali pustno soboto in pustno nedeljo (22. in 23. februar) tudi v MINA CAFE-ju.

SOBOTA 22. februar. – NAJ MASKA 2020

22:02 pričenjamo z izborom za naj masko Velikih Lašč 2020.

Lani se je v Mina Cafeju zbralo blizu trideset mask. Izbor za Naj masko Velikih Lašč 2019 je bil po udeležbi in izvirnosti nad pričakovanji. Izvirnost in kakovostna izvedba lanskoletnih mask se lahko skoraj pri vseh primerja tudi z gledališkimi kostumi.

Nasvet za letos: obleči nekaj izstopajočega.

NEDELJA 23. 2. – OTROŠKI DIRENDAJ

13:03 zbiranje otroških mask – norčavi Pustkov ples.

13:23 se odpravimo na pustkovo povorko.

Vabljeni na družinski pustni karneval, ki bo nepozabno pustno doživetje najmlajših.

Nasvet: Splača se potruditi in priti. Naredimo si veselje!

LANSKI ZMAGOVALCI
5 TOP mask in NAJ družina

TRADICIONALNI PREGON ŽIVINE IZ MIŠJE DOLINE V VELIKE LAŠČE

Dragica Heric / foto: Zdenko Samsa, Andrej Petrovčič, Sonja Bogataj

Na sončno soboto, dan potem ko je padel prvi sneg letošnje zime, je bil v soboto, 14. decembra 2019, že tradicionalni pregon živine, ki so ga tudi tokrat izvedli člani KD Divja horda in Milan Kaplan, ekološki rejec govedi in konj.

Govedo so številni jezdec s poletnih pašnikov preko logov Mišje doline, skozi Brankovo, čez Ulako vodili na pašnik ob domačiji Lenčkovega Milana, kjer je nekoč stal Mrtinkov kozolec, danes pa ima gospodar na približno isti lokaciji novo postavljen kozolec. Približno 13 kilometrov dolgo pot so živali dobro prestale, saj so jih vodili že izkušeni jezdec, ki so po prihodu na cilj oz. domačijo dan zaključili s prijetnim druženjem in pogostitvijo, ki jo je pripravil Milan Kaplan. Živali so na velikem pašniku zelo zadovoljne, saj imajo dovolj paše oziroma sena in tudi samopostrežno travno silažo, v primeru dežja ali snega pa se skrijejo pod streho kozolca.

Živali so brez težav šle tudi čez središče Velikih Lašč.

Pregona so se udeležili jezdec z vse Slovenije, med njimi Maša Šolman in Miha Cebek iz Ptujске Gore, Milan Plut iz Rožnega Dola pri Semiču, Ranko Selakovič iz Marindola, Tomaž Žmuc iz Male vasi pri Grosupljem, Jani Ciber in Marjan Žitnik iz Golega, Tomaž Hren in Jože Arko iz Ribnice, domači jezdec pa so bili Tanja in Neža Malovrh, Boris Peterlin, Rok Marolt, Rok Tomšič, Jože in Rok Šilc, Jernej Indihar ter Petra in Gašper Zgonc. Tudi tokrat so bili na dogodku gasilci, snemalci in fotografi, ki so celoten pregon živine dokumentirali, in številni drugi, ki so pripomogli, da je vse potekalo, kot je treba.

Milan Kaplan se z ekološko rejo govedi in konj ukvarja že od začetka kmetovanja, certifikat ekološke reje pa ima že dve desetletji. Govedo in konje ima na pašnikih na različnih lokacijah po občini Velike Lašče, največ na travnikih v Mišji dolini, pozimi pa na večhektarskem pašniku ob domačiji v Velikih Laščah, kjer imajo živali odprti kozolec, v katerega se skrijejo pred hudim mrazom in snegom.

Na pašnikih so vse živali skupaj, krave s teleti in bikom ter kobile s žrebeti. Ločeno ima edino žrebca, a še temu vedno delata družbo kakšna kobilica ali dve, ter občasno tudi bik z nekaj kravami. Trenutno ima na pašnikih 50 govedi, od tega 29 krav, nekaj mladih živali in plemenskega bika ter 20 konj, od tega 13 kobil, nekaj žrebet ter enega žrebca pasme posavec.

Proti Brankovem

Po travnikih Mišje doline

Milan skupaj obdeluje več kot 60 hektarjev kmetijskih površin, v glavnem travnikov in pašnikov. Za zimo pripravi okrog 300 velikih bal sena, kar mu zadostuje za čredo živali, ki jo ima. Nekaj mladih živali proda za nadaljnjo rejo, nekaj jih gre v zakol. S prodajo nima težav, saj rejci za pitanje raje kupijo mlade bice, ki so v prosti reji, saj so tako bolj odporni in bolj zdravi, kot uhlevljene živali iz uvoza. Prva tako kupci mesa raje kupijo meso, ki ima sledljivost, da potrošniki vedo, kje se je žival pasla in kaj je jedla. Živali ne poznajo zdravljenja. Edina nevarnost za živali so zveri in divjad, ki živino v pašnikih pogosto prestrašijo, zato jo mora Milan loviti in vrniti v pašnik, ki ga mora pred tem zaradi napada zveri ali divjadi prej še popraviti. Pri tem se Milan pošali, da je pri napadih zveri kot pri subvencijskih kontrolah:

»Tako kot si lahko izbran pri subvencijskih kontrolah, lahko medved, ki je ves čas prisoten na našem območju, izbere mojo čredo živali ali pa tudi ne. Zadnja leta je napadov zveri, tako medvedov, predvsem pa volkov več na Blokah in manj pri nas.«

Dobra krma, voda in svoboda je vse, kar živali potrebujejo, tudi pozimi.

Konjenica je čredo krav in konj vodila čez loge in travnike.

S TRDIM DELOM IN VZTRAJNOSTJO SE OHRANJAJO MAJHNE KMETIJE

Dragica Heric

Draga Ponikvar že deset let vsa dela na kmetiji opravi sama, ob večjih delih ji pomagajo otroci, predvsem sin Igor z družino, ki živi na domačiji, največje zanimanje za kmetovanje pa ima 11-letni vnuk David, ki babici vsak dan pomaga, sam pa je začel z lastno vzrejo kokoši.

David vsak dan poskrbi za piščance in kokoši.

Ponikvarjeva kmetija na velikem Osolniku je velika 6 hektarjev, od tega sta dva ha gozda, ostalo so travniki in nekaj njiv, na katerih pridelajo krompir in vso zelenjavo za domačo porabo. V hlevih imajo danes eno kobilo, ki je stara že 20 let in vsako leto da zdravo žrebe, eno kravo, ki ima toliko mleka, da je dovolj za njeno tele in še kakšno kupljeno. Bike in žrebeta redijo za zakol in za domačo porabo. Trenutno sta v hlevih še dva ponija in breja telica, za katero Draga upa, da bo, če bo vse po sreči, to druga krava v hlevu. Že od nekdaj so na kmetiji tudi kokoši, zajčki, letos je bil po več letih tudi prašič.

Če bo vse po sreči, bo kravi delala družbo v hlevu še druga krava, breja telica, ki je rojena in vzrejena na kmetiji.

Kobila je mešanka med posavcem in haflingerjem, je visoka, pametna in mirna kobila, primerna za delo in za rekreativno jahanje.

Draga se spomni časov, ko sta s pokojnim možem in takrat še ob pomoči tasta imela v hlevih tudi po deset prašičev. Prav tako je do nedavnega, ko je bilo pri hiši več delovne sile in otroci še niso bili vsi zaposleni, imela živali na pašnikih. Danes so vse živali v hlevih, predvsem zaradi zveri, ki so nenehno uničevali pastirja in preganjali živino. Zato je bilo treba pustiti vsakršno delo ter loviti žival in popravljati pastirja.

Kobila še vedno za delo na polju

Draga je zelo ponosna na kobilo, ki je nima le za vzrejo žrebet, pač pa tako kot nekoč še vedno tudi za delo na polju. Zaradi strmine je njivo lažje obdelovati s konjem kot s težkim traktorjem, je prepričana Draga Ponikvar, ki s kobiljo pomočjo še vedno sadi krompir, ki ga pridelajo za lastno porabo. »Delo je nekoliko počasnejše, a je krompir lepše zasut in tla so manj zbita,« kar mami pritrudi tudi sin Igor, ki ji po končani službi pomaga, kolikor mu dopušča čas.

Dragi vsi domači pomagajo ob večjih delih in ob poletni košnji. Traktor sta z možem kupila leta 1980 in je še vedno pri hiši, tako da sta košnja in spravilo sena veliko lažja, kot sta bila nekoč, čeprav je treba zaradi strmine travnikov še marsikje pokositi z BCS kosilnico, grabljanje je tudi ročno. Draga še vedno velikokrat vzame v roke tudi ročno koso.

Draga s pokali tekmovani v ročni košnji in spretnostni vožnji s traktorjem.

Mleka dovolj za teleta in za izdelke za domačo porabo

Do leta 1994 je Draga oddajala mleko, danes ga vsega porabijo doma. Ker pa ima krava toliko mleka, da je dovolj za dva teleta, po njeni telitvi kupi še enega telčka, ponavadi kar pri sosedovih, kjer oddajajo mleko in bikce obdržijo za rejo, telčke pa čimprej prodajo. Kljub temu ostane še dovolj mleka za lastno porabo in za predelavo v skuto, sir in tudi puter prav tako za domačo porabo.

Kmetija je bila že od nekdaj mešana in je bil vedno kdo tudi zaposlen. Tudi danes se samo s kmetijo ne bi dalo preživeti, pove Draga, ki pa kljub temu ohranja in skrbi za kmetijo z namenom lastne oskrbe in ohranjanja podeželja, da se ne zarašča.

Upa pa tudi, da bo kmetijo nekdo prevzel, bodisi sin Igor bodisi vnuk David, ki rad pomaga pri vsakodnevnih opravilih na kmetiji. Njegova ideja je bila, da so lani začeli z lastno vrejo kokoši, kot se je to delalo na kmetijah nekoč. Da bi vzredil piščance, si je za prvič izposodil valilnik, in ker je bil nad svojo vzrejo zelo navdušen in je želel rejo povečati, je za svoj 11. rojstni dan dobil valilnik. Danes ima že tri majhna gnezda piščancev, ki so se zvalili z njegovo pomočjo in vsakodnevno oskrbo. V prvem gnezdu so že velike kokoši, ki tudi že nesejo jajca.

Že več let prapoša DPŽ Velike Lašče

Ob vsem delu si Draga vzame čas za druženje in druge aktivnosti, predvsem tiste, ki so povezane s kmetijstvom ter ohranjanjem starih običajev in njihovim prenašanjem na mlade. V Društvu podeželskih žena Velike Lašče je aktivna članica od njegove ustanovitve, to je že več kot 20 let. Za domačo porabo in na raznih prireditvah vzame v roke poseben nož in prikaže, kako so nekoč izdelovali zobotrebce in špine za koline. Draga to za domačo porabo še vedno dela.

Še vedno rada vzame v roke ročno koso in pokosi kakšno mejico in okrog domačije. Z ročno koso je sodelovala na prireditvi Košnja Korovega hriba v Robu, katere namen je bil prikaz košnje na star, skoraj že pozabljen način. Da je večja košnje z ročno koso, pričajo tudi številni pokali z vsakoletnih tekmovanj v ročni košnji v regiji.

Najbolj ponosna je na pokal za žensko spretnostno vožnjo s traktorjem, kjer je za-

sedla drugo mesto na državni ravni.

Ponosna je tudi na številna priznanja in dosežke najvišjih mest pri najrazličnejših drugih tekmovanjih, ki jih izvajajo društva podeželskih žena in druga društva, kot je na primer kuhanje bučne juhe v Velikih Laščah, kuhanje čušpajza v Kostelu, ocenjevanje kruhov v Beli Cerkvi, in še bi lahko naštevali. Večkrat je pridelala zelo veliko bučo, njena najdebelejša je tehtala kar 52 kilogramov.

Poleg druženja v DPŽ Velike Lašče si privoščijo tudi kakšen izlet, letos je šla s sestro za tri dni v Dolenjske toplice. Takrat za živali poskrbijo domači, v zadnjem času že vnuk David.

Domače dobrote, kot so salama, še topel kruh, domači sok ali sadjevec, so vedno na mizi tudi v njeni hiši, še zlasti, ko se ob njej zberejo vsi domači, tudi hčerki Martina in Tanja z družinama, ki živita nedaleč vstran. Draga je najbolj vesela, ko so vsi zbrani, še zlasti vseh šest vnukov.

Draga Ponikvar s sinom Igorjem in ženo Veroniko ter vnukoma 14-letnim Matejem in 11-letnim Davidom.

REDNI LETNI OBČNI ZBOR STROJNEGA KROŽKA URBAN

Maruša Kaplan

Tretji petek v januarju je v gostilni Škrabec v Robu potekal občni zbor Strojnega krožka Urban. Kot običajno so tudi letos začeli s strokovnim predavanjem, ki ga je z naslovom Integrirano varstvo pred pleveli je pot do trajnostnega kmetijstva izvedla Damjana Iljaš, specialistka za poljedelstvo pri KGZS-KGZ Ljubljana. Zatem so člani KS Urban pregledali preteklo delo in sprejeli plan za letošnje leto, ki ga je podal predsednik SK Urban Milan Kaplan.

V začetku preteklega leta so si člani SK Urban ogledali licitacijo lesa v Slovenj Gradcu, še isti mesec pa so se skupaj s člani SK Ptuj podali na dvodnevno strokovno ekskurzijo v Nemčijo, kjer so si ogledali proizvodnjo traktorjev Deutz Fahr, bavarsko prestolnico, tovarno BMW in Tehnični muzej znanosti in tehnologije.

V maju načrtovan jubilejni 10. blagoslov traktorjev je bil zaradi slabega vremena

in dalj časa trajajočega razmočenega terena na lokaciji prireditve odpovedan. So pa člani in nečlani krožka v maju obiskali razstavo živali v Brnu na Češkem. Gre za eno večjih razstav, na kateri je predstavljenih več kot 800 živali najboljših čeških kmetij. Poleg več pasem govedi, konj in drugih živali so bile predstavljene številne inovacije, sodobne tehnologije in najnovejši proizvodi kmetijstva, živilstva in drugih gospodarskih panog.

V septembru se je SK Urban predstavil na 44. Ribniškem sejmu. Na Obrtni coni Ugar so si obiskovalci lahko ogledali tudi sodobne stroje članov krožka.

V mesecu novembru so organizirali strokovno ekskurzijo v Prekmurje in slovensko Porabje, natančneje v Monošter in Gornji Senik. Obiskali so kmetijo župnika Dejana Horvata, ki se poleg vodenja župnije in cerkve ukvarja z živinorejo in čebelarstvom. Na madžarski strani so v Slovenskem kulturno-informacijskem centru Lipa v Monoštru prisluhnili predavanju nekdanjega predsednika Zveze Slovencev Porabja Jožetu Hirnoku o porabskih Slovencih. Sledil je ogled vzorčne kmetije v Gornjem Seniku, s katero upravlja Razvojna agencija Slovenska krajina in je primer uspešnega

razvoja na podeželju, po katerem bi se lahko zgledovali tudi drugi kraji.

Kot je povedal Milan Kaplan, v letu 2020 načrtujejo jubilejni 10. blagoslov traktorjev pri Svetem Gregorju, ki bo kot običajno v začetku maja. Tudi letos načrtujejo dve strokovni ekskurziji ter nakup kombinezonov, tabel, nalepk in druge opreme, ki jo ponujajo članom. Predvidena je tudi ekskurzija na Dolenjsko ter sodelovanje na tekmovanju v košnji.

Gost občnega zbora SK Urban je bil predsednik Zveze strojnih krožkov Slovenije Jože Marolt, ki je med drugim prisotne pozval, da se udeležijo izobraževanj za spremljevalca izrednih prevozov, saj je to zelo pomembno pri vožnji večjih kmetijskih strojev.

PROBLEMATIKA HRIBOVSKIH KMETIJ

Povzeto po Kmečkem glasu

Območje z omejenimi dejavniki za pridelavo na Velikolaškem.

Sredi decembra je potekala seja Sveta za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, na kateri so govorili o aktualni problematiki območij OMD, prehodni uredbi po zaključku programskega obdobja 2020 in novem načinu točkovanja OMD območij. Težji obdelovalni pogoji, t. i. OMD (območja z omejenimi dejavniki za pridelavo) so v Sloveniji na približno 80 % vseh obdelovalnih površin, a med njimi zaradi izjemno razgibane reliefa obstajajo ogromne razlike že pri sami pridelavi in spravilu krme. Zaradi velike lastniške razdrobljenosti imajo slovenski kmetje manjše kmetije, zaradi majhnosti in težkih obdelovalnih pogojev pa mnogi kmetje hodijo tudi v službo.

Tudi do polovice manj podpor

Negativni dejavniki preživetja in ohranjanja hribovskih kmetij se pojavljajo tudi zaradi kmetijske politike. Janez Beja, predsednik Sveta za OMD območja, je povedal: »Vsi kmetje na OMD območjih smo v letih 2007 do 2020 izgubili znatna subvencijska sredstva, zadnji Program razvoja podeželja od 2014 do 2020 pa nam je vzel največji kos kruha. To v povprečju pomeni za več 30 % subvencij manj, so pa tudi primeri, ko gre za polovico manj sredstev kot v prejšnjih PRP-jih. V PRP 2007–2013 smo imeli ukrep KOP: za strme travnike z nagibom 35 do 50 % je bilo plačilo 90,20 EVR/ha, za strme travnike z nagibom nad 50 % pa 142,27 EVR/ha. V ukrep se je lahko vključil cel GERK ali del GERK-a, ki je izpolnjeval pogoj nagiba. V PRP 2014–2020 imamo operacijo KOPOP, in sicer za ohranjanje habitatov strmih travnikov z nagibom nad 50 %. Plačilo je 217,50 EVR/ha, v ukrep se je lahko vključil cel GERK ali del GERK-a, ki je izpolnjeval pogoj nagiba. Od leta 2017 imamo dodatno plačilo v okviru neposrednih plačil za območja z naravnimi omejitvami (PONO), in sicer za nagib 35 do 50 % je plačilo 50 EVR/ha ter za nagib nad 50 % plačilo 100 EVR/ha. V ukrep se je lahko vključil le cel GERK, ki je izpolnjeval pogoj povprečnega nagiba. V prihodnje pa dosejanje plačila PONO v okviru neposrednih plačil ne bo več možno, pač pa le plačila v okviru KOPOP, a še to bo moralo biti izredno

dobro utemeljeno. V tem programskem obdobju so v KOPOP vključeni predvsem kmetje na ravninskem delu (habitatih ptičev, metuljev idr.).«

Manjši donosi in višji stroški

Kmetije na območjih z omejenimi dejavniki za pridelavo, kjer prevladujejo hriboviti in strmi tereni, pogosto težko dostopni in oddaljeni od večjih mestnih središč, imajo veliko ročnega dela zaradi strmin, travniki so manj donosni, manjši pridelek pa povzroča kopica divjadi, ki se pase. Čas spravila po hektarju ali toni sena se v primerjavi z ravninskim svetom podaljša za desetkrat ali še več. Na manjših strminah je spravilo sena še mogoče s prilagojeno hribovsko mehanizacijo, a to že zaradi nakupa stroja pomeni za 50 ali več odstotkov višjo ceno. Ob vsem tem na poteh, ki vodijo okoli hribov in klancev, porabijo veliko več goriva, kot bi ga pri obdelavi hektarja površine ali pri spravilu tone sena na ravnini. Ob zmanjševanju podpor in ob težkih naravnih pogojih se hribovski kmetje srečujejo še z davčnimi bremenami. Najprej velja omeniti znatno povišanje katastrskega dohodka, ki se bo z letom 2021 še povečal. Zaradi manjše proizvodnje hribovski kmetje tudi zelo težko pridobijo nepovratna sredstva za kmetijske stroje, izgradnjo hleva, investicije v dopolnilne dejavnosti. Problem je, da večina hribovskih kmetov ni invalidsko in pokojninsko zavarovanih iz naslova kmetijske dejavnosti, saj pogosto poleg dela na kmetijah hodijo tudi v službe. Številni zaradi tega ostanejo tudi brez otroških dodatkov in drugih socialnih transferjev.

Opozoriti velja tudi na višje stroške, ki so povezani s prevozi v odročne hribovske kraje, ceno pogonskega goriva in vzdrževanja infrastrukture na kmetijah v OMD območjih. Ocenjujejo, da so stroški hribovskih kmetij vsaj za 30 odstotkov višji.

Kako na teh območjih zadržati mlade?

Problem je vse večje izseljevanje mladih, ki na teh kmetijah ne vidijo svoje prihodnosti, saj se ekonomska upravičenja teh kmetij pogosto ne izidejo. Kako mlajšo generacijo zadržati na kmetijah v OMD območjih, je resen izziv za prihodnjo skupno kmetijsko politiko.

V prihodnje naj bi se spremenilo tudi točkovanje kmetijskih gospodarstev v območjih z omejenimi dejavniki za pridelavo. Do sedaj se je uporabljala kombinacija t. i. Robičevega sistema in dodatnega točkovanja, zdaj pa pobudnika Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Kmetijski inštitut Slovenije predlagata, da bi se uporabljalo zgolj točkovanje.

Po pričakovanjih Komisije EU se nova skupna kmetijska politika najbrž ne bo mogla pričeti v letu 2021, kot je bilo to v načrtu, temveč se bo njeno izvajanje zamaknilo za vsaj eno leto. Zato Komisija že pripravlja Uredbo za prehodno obdobje, ki bo urejala ukrepe in njihovo financiranje za obdobje po izteku trenutnega programskega obdobja ter dokler se novo programsko obdobje ne bo pričelo.

Podpore strmim travnikom do sedaj

	2000–2006	2007–2013	2014–2020
OMD območja	201 evro / ha	257 evro / ha	247 evro / ha
Strmina 50 %	253	142	94
Strmina 35 %	168	90	48
sonaravna reja	84	84	0,0
biki	353	50	51
krave dojilje	275	134	0,0
plačilne pravice	0,0	203	130
zelena komponenta	0,0	0,0	73

MALA BARJA – MARJA

Dragica Heric

Kot smo v preteklih Troblah že predstavili in napovedali, se je v okviru projekta Mala barja – Marja, ki se je začel novembra 2017 in bo trajal do oktobra 2021, dogajalo več dejavnosti. V decembru preteklega leta smo začeli in letos nadaljujejo z odstranjevanjem lesne rasti na travnikih od Kneja proti Dolščakom. S tem se bodo izboljšale hidrološke razmere, boljše bo stanje bazičnih barij, kar je cilj projekta, katerega nosilec je Zavod za varstvo narave, partnerji pa Občine Bled, Logatec in Trzin ter Zavod Parnas iz Velikih Lašč.

Fotografija je simbolična.

PRAVILA ZA ZAKOL ŽREBETA

Dragica Heric

Od leta 2016 lahko rejci, ki vzrejajo žrebeta za zakol, odpeljejo žrebeta v starosti do 12 mesecev v klavnico, ne da bi jih opremili s čipom, kot morajo to storiti za vsa druga žrebeta, ki gredo v promet ali ostanejo v hlevu po 12. mesecu starosti. V mesecu decembru preteklega leta je pristojni inšpektor v klavnici v Velikih Laščah zavrnil

zakol nekajmesečnega žrebeta, katerega rejec je v preteklosti že večkrat pripeljal v klavnico živali za zakol, pa do sedaj ni imel težav.

Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oziroma Uradu za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin so nam potrdili, da je pristojni veterinar žrebe v klavnici zavrnil, ker lastnik ni izpolnjeval pogojev, kot to določa uredba oziroma pravilnik.

Kot pravijo na ministrstvu, uredba določa, da lahko pristojni organ dovoli, da se kopitar za zakol, za katerega ni bil izdan noben identifikacijski dokument, prepelje neposredno z gospodarstva, na katerem se je rodil, v klavnico, če je kopitar za zakol mlajši od 12 mesecev in ima vidne čašice mlečnih stranskih sekalcev, če je sledljivost od gospodarstva, na katerem se je žival rodila, do klavnice neprekinjena, če so med prevozom v klavnico kopitarji za zakol ustrezno označeni in se s tem prepreči poznejša goljufiva uporaba transponderja ali katerega koli fizičnega identifikatorja, uporabljenega pri kopitarju.

Glede na evropsko uredbo, ki določa odstopanja glede obveznega čipiranja, lahko država članica dovoli ustrezno nadomestno metodo preverjanja identitete kopitarjev, rojenih v Evropski uniji, vključno z znamenji, kar je dovoljeno tudi pri nas. Od leta 2016 velja Pravilnik o identifikaciji in registraciji žrebet, ki pravi, da se lahko kopitar, ki ni identificiran, prepelje z gospodarstva, kjer se je rodil, neposredno v klavnico, če

je imetnik v 28 dneh po rojstvu žrebeta v centralni register kopitarjev (CRK) priglasil podatke vključno z opisom, ki vključuje navedbo oblike in položaja vsaj treh telesnih znamenj žrebeta.

Starost matere ob žrebitvi je najmanj dve leti, pri kobili pa doba od zadnje žrebitve ali abortusa ni manj od 335 dni. Oče je licenciran žrebec ali samec na gospodarstvu. Imetnik žrebeta mora najpozneje pred premikom ali prevozom žrebe vidno označiti s številko potrdila o označitvi iz CRK, ki mora biti vidna z razdalje najmanj dveh metrov.

Podatke vnese v CRK imetnik sam in si jih sam natisne ali jih z vlogo za identifikacijo klavnih žrebet brez čipa sporoči preko organa izdaje ali veterinarske organizacije, ki mu izpiše potrdilo o označitvi. Če kopitarja glede na navedbo oblike in položaja vsaj treh telesnih znamenj ni mogoče individualno prepoznati, je treba namestiti mikročip.

Kot še navajajo na ministrstvu, v zadnjem času zaznavajo zlorabe pri identifikaciji tako žrebet kot odraslih kopitarjev, ki vstopajo v prehrabeno verigo. Z namenom preprečevanja goljufivih praks se nadzori v zadnjem času izvajajo dobesedno v skladu z zakonodajo. Hkrati pa so nam potrdili, da še vedno velja izjema, ki jo dopušča evropska uredba, in sicer, da žrebe, ki gre iz hleva v klavnico in ni staro več kot 12 mesecev, ne potrebuje transponderja, če je označeno z odobreno nadomestno metodo (opis treh znamenj) in ima opis nadomestne metode zabeležen v identifikacijskem dokumentu.

4. DRŽAVNO DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA

Magdalena Lukančič

Pri društvu Šola zdravja sta bili v naši občini s prvim januarjem tudi uradno ustanovljeni dve skupini, in sicer skupina Turjak s petnajstimi člani in skupina Velike Lašče z enajstimi člani. Vadba se prične ob 7.30 v Turjaku na igrišču pri gasilskem domu in ob 8.30 v Velikih Laščah pri gasilskem domu. Traja 30 minut. Da bomo razpoznavni, je občina prispevala sponzorska sredstva za nakup majic. Zanje se najlepše zahvaljujemo. Vabimo vas, da se nam pridružite ne glede na leta in spol, še posebej pa vabimo društva, da spodbudijo svoje člane k telesni dejavnosti, saj lahko le z dobro telesno kondicijo in gibljivostjo dosežemo tudi dobre rezultate. Telesna vadba ne krepi le našega telesa, temveč tudi psihično kondicijo in notranjo moč. Ker vadba ni naporna, je zelo primerna tudi za ljudi, ki so v 3. življenjskem obdobju, tako da dodajamo življenje letom, in ne obratno. Naj še povemo, da je vadba brezplačna za vse, članarina za vse leto pa znaša 20 evrov.

Pridružite se nam.

POMEN GIBANJA, TELESNA DEJAVNOST PRI STAREJŠIH

Marija Miklič, upokojena zdravstvena delavka in pravnica s 40-letnimi izkušnjami na področju zdravstvene vzgoje in prosvete, komplementarne medicine in alternative.

Nezmožnost starejših, da bi skrbeli zase, ni le posledica starosti, ampak tudi ne-dejavnosti. Telesna dejavnost lahko izboljša kakovost našega življenja.

Posledice fiziološkega staranja:

- zmanjšana mišična moč,
- manjša vzdržljivost,
- manjša prožnost sklepov,
- motnje v ravnotežju.

Redna telesna dejavnost omili vse naše posledice fiziološkega staranja.

Pred začetkom vsake telesne dejavnosti moramo telo pripraviti – ogreti s kratkimi aerobnimi vajami, ki so prav tako namenjene povečanju telesne vzdržljivosti. Vaje za mišično moč morajo zajeti vse mišične skupine, izvajamo od 5 do 10 ponovitev, da so mišice rahlo utrujene. Vaje za prožnost sklepov in ravnotežje je treba začeti izvajati počasi in jih vsak dan stopnjevati. OGREJEMO SE LAHKO S HOJO ALI TEKOM, DA SE MALO ZADIHAMO IN ZAČUTIMO HITREJŠI UTIRP SRCA.

Dnevno naj bi prehodili 10000 korakov, to je približno 8 km.

Redna vsakodnevna telesna aktivnost na prostem, kjer se nadihamo svežega

zraka, dokazano krepi zdravje, zmanjša obolevnost za srčno-žilnimi obolenji, nekaterimi oblikami raka, zniža visok krvni tlak, preprečuje naraščanje krvnega sladkorja, osteoporozo, omili posledice obrabe sklepov in hrbtenice, zmanjša težave pri depresiji in tesnobnosti ter izboljša spanec. Okrepi tudi delovanje imunskega sistema in prekrvavitve možganov, s tem izboljša spomin in druge možganske funkcije, zmanjša utrujenost in zaspanost čez dan ter prispeva k povečanju mišične mase. Spremeniti obstoječi način življenja, je zelo težko, saj se veliko ljudi boji sprememb. Aktivno preživljanje prostega časa – starosti primerna aktivnost, uravnotežena prehrana, prava mera čiste pitne vode, pravilno dihanje in dobri medsebojni odnosi vplivajo na zdrav način življenja. Z vsako vadbo izboljšujemo telesno pripravljenost, povečujemo gibljivost, moč in vzdržljivost telesa ter koordinacijo v prostoru. Nena zadnje se znebimo tudi nekaj odvečnih kilogramov, se sprostim in zabavamo. Hkrati preko vadbe izboljšujemo lastno disciplino, vztrajnost, zbranost, pogum in tudi sposobnost javnega nastopanja. Vse to so vrline, ki dvigajo kakovost našega življenja in bivanja.

SUBVENCIJA

ŠVEDSKE TOPLOTNE ČRPALKE

NIBE

TOPLOTNA ČRPALKA

NIBE F2120

- najvišji letni COP med vsemi konkurenčnimi črpalkami – SCOP > 5
- segrevanje vode v sistemu do 65 °C
- delovanje do -25 °C zunanje temperature

ZE 27 LET

PRIJATELJI V MRZLI ZIMI

ŠVEDSKI KAMINI

Contura

www.knut.si | 080/71-72

GASILSKA ZVEZA VELIKE LAŠČE

Janez Lukančič

Za zaključek uspešnega dela gasilskih društev v naši zvezi smo lani v mesecu novembru organizirali ekscurzijo za starejše gasilce veterane. Udeležilo se nas je 25 starejših članov. Obiskali smo Antonijev rov v rudniku živega srebra v Idriji, kjer smo si ogledali rudnik delo v tem rudniku vse od začetka pa do zaprtja. Nadaljevali smo po slikoviti dolini Idrijce do Tolmina, potem pa po dolini Soče še do Kobarida, kjer smo si ogledali muzej prve svetovne vojne in grozot, ki

so se dogajale ob tej lepi bistri reki, ki je takrat krvava tekla. Ob povratku smo se ustavili pri tolminskih gasilcih, ki so nam razkazali njihov dom, tehniko in način njihovega dela pri reševanju v prometnih nesrečah ter naravnih nesrečah. Seveda ni šlo brez kosila pri tolminskih koritih. Škoda le, ker nas je ves dan spremljal dež, da nismo mogli uživati v lepih razgledih, ki jih ponuja Posočje. Predvsem pa je pomembno, da smo se družili, saj imamo sicer vsak svoje obveznosti.

RAZPIS ZA NAJEMNIKA DOMA NA GRMADI

Upravni odbor TD Grmada

Turistično društvo Grmada-Velike Poljane (občina Ribnica) išče najemnika za dom na Grmadi (887 m).

Koča stoji sredi neokrnjene narave in nudi čudovit razgled na ribniško in dobrepoljsko dolino. Je priljubljena izletniška točka, primerna za družine.

Dom je dobro opremljen, ima novo kuhinjo, urejeno vodo, vzpostavljen HACCP sistem. Odprt je ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Na razpis se lahko prijavijo pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo in sprejemajo pogoje na osnovi Zakona o gostinski dejavnosti. Od prijavljenih pričakujemo:

- poznavanje HACCP sistema,
- poznavanje dela z blagajno,
- delovne izkušnje v gostinstvu,
- znanje hišnih opravil,
- prijaznost do gostov,
- sodelovanje z vodstvom društva.

Pisno prijavo z osebni podatki in opisom dosedanjih izkušenj ter opisom svojega videnja razvoja in oskrbovanja doma na Grmadi **pošljite do sobote, 15. februarja 2020**, na naslov: **Turistično društvo Grmada, Velike Poljane 45, 1316 Ortnek** ali **tdgrmada@gmail.com**. Informacije na tel. št. **041 322 897**, ogled doma pa je možen po dogovoru.

KINOLOŠKO DRUŠTVO
GROSUPLJE
vabi na

STROKOVNO PREDAVANJE Z NASLOVOM VARNOST PSOV

Predavatelj Marjan Kastelic,
dr. vet. med.,

Sreda, 19. februar 2020, ob 19. uri
Družbeni dom v Grosuplju,
Taborska 2, Grosuplje
Vstop prost!

Zainteresirani lahko pol ure pred predavanjem pridobijo informacije o vpisih v tečaje šolanja psov.

ŠE VEDNO NAJVEČJA RAZSTAVA JASLIC V SLOVENIJI

Zdenka Zabukovec

Predsednik našega društva za ohranjanje dediščine Lojze Senčar in župan dr. Tadej Malovrh sta ob odprtju razstave pozdravila približno 200 obiskovalcev in jih na ogled pospremila z lepimi željami za praznične dni in prihajajoče leto. Čeprav letos morda nismo presegli lanskega števila jaslic (350), smo pa presegli število obiskovalcev, saj se jih je do 2. januarja zvrstilo več kot 4.000. Predvsem ob nedeljah in v prazničnih dneh so vodniki komaj zmogli vso množico voditi po vasi, večinoma pa jih niso pustili samih niti takrat, ko uradno vodenja ni bilo.

Kot je na odprtju razstave poudaril idejni vodja Marko Šavli, je bilo letos veliko novih jaslic in novih razstavljavcev. Mnoge jaslice so nam podarili, nekatere pa le posodili za razstavo. Spet smo jih lahko poiskali v bolj ali manj skritih kottičkih vasi – na prostem, pod kozolci, na oknih, v kapelicah, stari gostilniški kleti, različnih gospodarskih poslopih, v imitaciji Županove jame ter tudi v sušilnici in Petelinovi hiši. Bile so vseh mogočih velikosti in iz najrazličnejših materialov, od lesa, stekla, gline, keramike, voska, čipk, do testa, nekaj je bilo kvačkanih, kot gobelin, ene celo v podobi babušk, pa v različnem okolju – v televizorju, na steklu, obešene na jelko ter celo v starem telefonu, škatlici vžgalic in orehovi lupini, kjer so bile skrite najmanjše.

Nove in stare jaslice

Med novimi je bila replika jaslic Maksima Gasparija iz leta 1919, ki jih je izdelal Robert Kužnik iz Cerknice in prikazujejo Gasparijevo potovanje iz Cerknice na Dunaj, upodobljeni pa so tudi prizori iz slovenskega kmečkega življenja.

Obiskovalci so veliko zanimanja pokazali za jaslice pred sušilnico iz koruznih storžev in ličkanja, ki so nekako krive, da je društvo začelo pripravljati vsakoletno razstavo. Pred dvanajstimi leti jih je izdelala članica Jana Feguš, do sedaj so seveda doživele nekaj obnove.

Vse dni so obiskovalci lahko nakupili dobro-

te društva, ki temeljijo predvsem na suhem sadju. Ponudili smo jim tudi čaj in kuhano vino, ob nedeljah še ocvrte miške in zadnjo nedeljo poprtnik.

O naših jaslicah je poleg Slovenskih novic, ki o njih poročajo vsako leto, prispevek objavilo kar nekaj medijev, med drugim so bile predstavljene na 1. programu nacionalne televizije.

Nastopajoči

Na odprtju razstave, ko je bilo vzdušje še posebej idilično zaradi svežega snega, je pela vokalna skupina Borovničke, v Petelinovi hiši smo lahko poslušali sestrski duet Jakob, Špelo s kitaro in Nežo z violončelom, 29. decembra so navdušili mladi Krheljčki, isti dan je nastopal tudi župnijski pevski zbor iz Škocjana, Vlado Nuncič pa je praznične pesmi vrtel na lajno. Obe nedelji in ob zaključku razstave smo lahko pri izdelavi jaslic opazovali rezbarja Franca Ložarja iz Škocjana ter klekljarici, domačinki Beti Šavli in Matejo Jakob Oven.

Božičkov avtobus

Vinko Zabukovec je kot Božičkov brat zadnjo nedeljo presenetil najmlajše, saj se je pripeljal z okrašenim avtobusom, v katerem je pripeljal Božička. Otrokom sta razdelila čokoladne lizike, ob zvokih božičnih pesmi smo se nato odpeljali proti Velikim Laščam. Brata Božiček sta obljubila, da se vidimo tudi prihodnje leto, saj sta bila prijetna popestritev razstave.

Vtisi obiskovalcev

Ob različnih dneh naše razstave sem poklepetala z naključnimi obiskovalci, ki so se sprehajali po vasi ali se ustavili pri stojnicah.

Marjana Leušte in Claudio Žlebnik sta bila na odprtju razstave še popolnoma nova prebivalca Turjaka, saj sta povedala, da sta se iz Ljubljane preselila v začetku decembra. Razstava jima je bila zelo všeč, želela bi si le več ponudbe na stojnici (suha roba, rokavice,

kape, šali idr.) ter morda več glasbe po vasi.

Družina Potočnik iz od nas precej oddaljene Mežice, ki nas je našla na internetu, je izrazila veliko občudovanje nad društvom, ki se je po njihovem mnenju izredno potrudilo za tako bogato razstavo.

Ta je bila všeč tudi družini Frelih iz Škofje Loke, ki si je šla ogledat Rupnikov mozaik v Zaplazu. Med potjo so želeli obiskati še kako razstavo jaslic in našo so našli na internetu ...

Družina Marinič iz Velikega Ločnika je pohvalila domačnost in slovesno vzdušje, ki ga je ob razstavi pripravilo naše društvo, sicer pa posamezni družinski člani niso bili prvič pri nas.

Družina Jarc-Peterle iz Mirne Peči je bila na obisku pri sorodniku Marku Peterletu v bližnjih Malih Lipljenah in je videla reklamo ob cesti. Izrazili so občudovanje nad delom našega društva, za katerega ocenjujejo, da mora med člani in članicami nujno vladati velika sloga, da lahko pripravijo tako zahtevno prireditev.

Vsem sogovornikom je bilo všeč mirno in obenem slovesno vzdušje, zato nam nikakor ne priporočajo, da bi razstavo popestrili z bučnejšim dogajanjem in množico luči, saj imata prav preprostost in domačnost največji čar. Večina si je želela le, da bi jim pričarali še malo snega (ki je bil le ob odprtju). Že poizvedujemo, ali ima kdo zveze tam zgoraj, da bi se za naslednje leto kaj dogovorili.

KOLEDOVANJE 2019 V ŽUPNIJI ROB

Lidija Širaj

Tudi letos, že peto leto, smo se podali oznanjati veselo novico, da se je rodil Jezus Kristus. Pomembno se nam zdi zavedanje, da smo vsi lahko misijonarji in oznanjevalci evangelija. Tokrat smo se podali na pot ne samo po Velikem Osolniku, ampak smo obiskali tudi Rob in Dolščake. Denar, ki smo ga zbrali s koledovanjem, je namenjen projektom slovenskih misijonarjev.

Na tem mestu bi se zahvalila vsem, ki ste odprli vrata (srca) in darovali za uboge. Nenazadnje pa tudi otrokom kolednikom za vsak korak in dobro voljo.

Česar se
mi veselimo,
radi z drugimi
delimo.

KOLEDOVANJE NA RAŠICI Z MISIJONSKIM GESLOM NAŠE VESELJE ZA SREČO DRUGIH

Branka Levstik

Mesec december je predvsem za otroke najlepši mesec, saj jih že v začetku obišče sv. Miklavž, proti koncu meseca pa še Božiček. Miklavž je otroke obiskal in obdaroval v župnijski cerkvi 5. decembra. Otroci mavrične skupine so za otroke pripravili igrico. Manjkali niso niti parklji.

V decembru običajno delamo analize celotnega leta in sprejemamo nove sklepe za leto, ki prihaja. Predvsem si želimo zdravja, miru in sreče. Ljudje pa smo tudi socialna bitja in smo dovzetni za stiske in trpljenja drugih, pa ne samo pri nas, ampak tudi drugod po svetu. Tako smo v decembru 2018 prvič v naši župniji začeli s koledovanjem, da tudi mi pripomoremo k lepšemu življenju vrstnikov po svetu (gradnja šol, učilnic, pomoč šolarjem, zajetje studencev, oprema bolnišnic idr.). V soboto, 28. decembra, so koledniki v treh skupinah obiskali vaščane Rašice.

Otroci so svoje počitniško popoldne preživeli v medsebojnem povezovanju in veselju, da so lahko pomagali drugim. Veselje ob zbiranju prispevkov je bilo nepopisno. Srečni so bili pri vsaki hiši, kjer so kolednike lepo sprejeli in se jih razveselili. Veseli so bili tudi samo lepe besede in pohvale.

Koledniki kot sveti trije kralji na domove prinašajo veselo oznanilo, voščilo in blagoslov. Zaželjivo povezanosti med seboj in z Bogom. V vsaki skupini je poleg kraljev tudi zvezda, ki vodi kolednike. Spominja na zvezdo, ki je pripeljala Tri modre v hlevček k Sveti družini na Betlehemske poljane. Zvezdi in kraljem so se pridružili tudi preprosti pastirci.

Otroci mavrične skupine ohranjajo običaj v naši župniji in prosti čas med počitnicami namenijo za pomoč otrokom po svetu. Hvala vsem staršem za pomoč in podporo. Hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri koledovanju: katoliški mladini Velike Lašče za nakup blaga in Ireni, ki je sešila še dodatna oblačila za kralje, KG – DENT zobozdravstvene storitve za prispevek kolednikom in mavrični skupini, Tanji in Petri za prevoz in spremstvo kolednikov ter g. župniku Andreju za podporo.

Hvala vsem faranom, ki ste nas podprli z lepo besedo, zaupanjem in prispevki. Hvala tudi vsem vaščanom Rašice, ki ste kolednike lepo sprejeli, jih pogostili in darovali za potrebe misijonarjev po svetu ter s tem pripomogli za boljši in lepši svet. Naj vas koledniški blagoslov spremlja skozi vse leto.

SKUPNO SREČANJE ČLANOV IN MENTORJEV UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE

Danica Cvetko

V sredo, 6. januarja 2020, pozno popoldne smo se člani in članice ter mentorji in mentorice naše UTŽO, ki deluje pod okriljem Kulturno-umetniškega društva Primož Trubar Velike Lašče, zbrali v gostilni Kropec na Mali Slevici, da bi se malce povesečili in si med drugim povedali, kako smo preživeli decembrske praznike. Seveda je beseda stekla tudi o aktivnostih, ki sledijo v prihodnjih tednih in mesecih.

Srečanje, ki se običajno zgodi v decembru, je že tradicionalno, enako velja tudi za izbiro kraja oz. gostilne. Pa poglejmo, kako sta srečanje doživela in ga vsak na svoj način opisala člana univerze Srečo Knafelc iz Krvave Peči, ki je prispeval tudi fotografije, in Franjo Matjašič iz Vidma Dobropolje, ki je srečanje opisal v verzih.

PONOVOLETNO SREČANJE AKTIVNIH UDELEŽENCEV UTŽO VELIKE LAŠČE

Srečo Knafelc

Tradicionalno srečanje vedoželjnikov in radoznalcev vseh devetih področij delovanja UTŽO Velike Lašče je bilo letos zaradi z dogodki zelo zasedenega decembra šele v januarju, a zato ni bilo nič manj prijetno in sveže. Za prijazen uvod nas je nagovorila predsednica Danica, nato pa so člani literarne skupine poskrbeli za kulturni program, sestavljen iz literarno obarvanih želja članov skupine in nekaj glasbenih vložkov pripravnika Sreča. Za dobro hrano in pijačo so kot vedno poskrbeli v gostilni Kropec, dobro vzdušje pa so prisotni prinesli že s seboj in ga na samem srečanju v prijetnih pogovorih še stopnjevali. Naj se ta energija ohrani preko vsega leta in naj se vreča znanja polni vse do roba ter do konca tega leta z letnico 2020!

Dogodek na Mali Slevici

*Zaspala vas Mala Slevica se v januarsko temò je odela, nato pa je v vaško gostilno skupina UTŽO V. L. prispela.
Razigrana skupina se v tem kraju je zbrala, da bi ob druženju in pojedini vitalna ostala.
Najprej je krajši kulturni program izvedel literarni krožek, nato pa je Srečo prispeval še glasbeni vložek.
Vsi zbrani dodali so koš dobre volje z željo, da naslednje leto bilo bi še boljše.
Ob voščilu je roka v roko posegla, nato se je slastna večerja postregla.
Ob kramljanju, pijači in obilni hrani so se utrdila poznanstva med navzočimi člani.
Nekateri se reka rimskega filozofa držijo, da moder postaneš šele, ko te zrelost in leta umirijo.
Vse to spodbudilo je marsikateri um, da zavedel se je reka »cogito, ergo sum« (mislim, torej sem).*

Franjo Matjašič

KUD Primož
Trubar Velike Lašče

V sklopu zeliščarskih
delavnic vas vabimo v

SVET ZDRAVILNIH RASTLIN IN ZAČIMB,

in sicer na drugo zeliščarsko
delavnico 2019/2020, ki bo
v četrtek, 13. februarja 2020,

ob 17. uri

v klubski sobi Levstikovega doma
v Velikih Laščah.

Tema delavnice:
**NARAVNA POMOČ
PRI TEŽAVAH S ČUTILI**

Večino čutil imamo na glavi
– za sluh, vid, okus, vonj.
Zdravilne rastline za naravno
pomoč pri težavah s čutili.
Katere rastline uporabljamo
za boleče uho, pri vnetju vek in oči,
za motnje v vidu, pri težavah v nosni
in ustni votlini?

**Delavnico izvajata Ana Usenik
(»Pehta s hribov«) in
Darja Mlakar iz Društva Zapotok.**

**Cena delavnice za člane UTŽO je
3,00 evr, za nečlane 5,00 evr.**

**Prijave sprejemamo
do srede, 12. februarja 2020.**

Delavnico bomo izvedli ob zadostnem
številu prijav.

Prijave in dodatne informacije: po
elektronski pošti na e-naslov
utzo.velikelasce@gmail.com
ali na telefon: **041 380 036**
(Danica Cvetko)

Lepo vabljeni!
Univerza za tretje življenjsko obdobje
Velike Lašče

4. DRŽAVNO OCENJEVANJE KRUHA IZ KRUŠNE PEČI V ROBU

Dragica Heric / foto: Dragica Heric, Milan Glavonjič

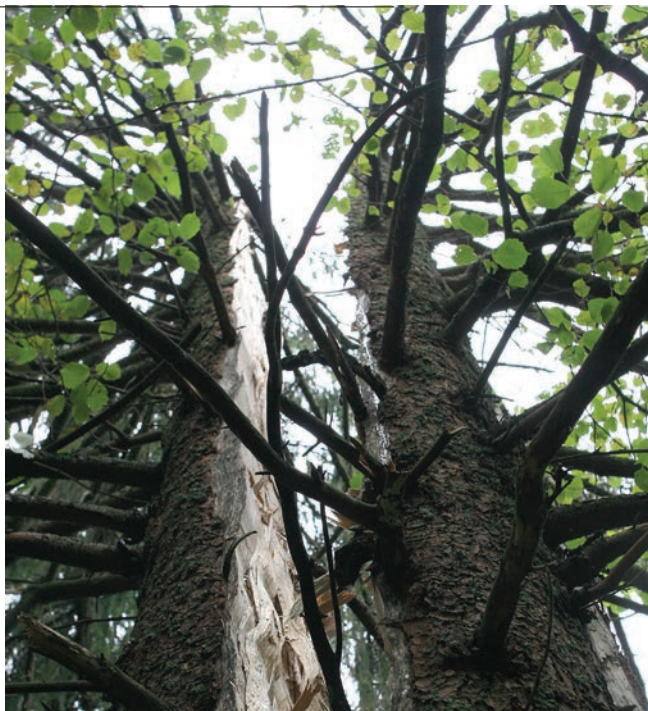
V organizaciji Društva podeželskih žena Velike Lašče, Občine Velike Lašče in Zveze kmetov Slovenije sta bila od 5. do 6. decembra 2019 v Robu 4. državno ocenjevanje in razstava kruha iz krušne peči. Na ocenjevanju in razstavi je bilo 25 različnih hlebcev.

Vse hlebce, ki so bili tokrat iz različnih mok in z različnimi dodatki, je ocenjevalna komisija v sestavi mag. Mirjam Kavčič, direktorice Lesaffre Slovenije, Lize Bambič, organizatorke šolske prehrane OŠ Primož Trubar Velike Lašče, Milke Debeljak in Jožeta Senegačnika, oba mojstra peke kruhov, razdelila v tri kategorije kruhov, in sicer: pšenični kruh, kruh posebnih vrst in mešani kruh. Komisija je ocenjevala zunanji videz in obliko, vonj skorje in sredice, videz, lastnost in okus skorje ter sredic. Hlebec mora biti pravilne oblike in barve glede na sestavine. Pomembna je debelina in enakomernost skorje, povezava skorje in sredice, poroznost, enakomernost in elastičnost sredice. Kruh mora imeti pravi vonj in mora seveda biti okusen. Ne sme biti preveč in ne premalo slan in morebitni dodatki morajo biti v pravem razmerju. Vsak hlebec mora biti pečen iz enega kilograma moke in ne sme biti premazan z jajcem, ne sme biti pečen v modelu in pečen mora biti vsaj osem ur pred ocenjevanjem. Kot je povedala Milka Debeljak, je komisija ugotovila, da so kruhi iz leta v leto boljši. Dokaz za to je, da so letos podelili 19 zlatih, tri srebrna in dve bronasti priznanji ter eno zahvalo za sodelovanje. Komisija je opozorila, da je bilo nekaj primerov kruhov, ki so bili premalo slani, zato kruh ni razvil popolnega okusa.

Prav tako so že pretekla leta opozarjali, da nekateri pri gnetenju testa dodajo premalo tekočine, kar je razlog, da se kruh hitro posuši in se drobi. Bili so tudi primeri, da je bila krušna peč malo premalo razbeljena, zato sta imela dva hlebca vonj po dimu.

Tokrat so bili na ocenjevanju kruhi iz različnih mok: od pšenične, ajdove, koruzne, pirine, ržene, do polnozrnatke moke. Vsebovali so različne dodatke, kot so mleko, semena, čebula, krompir in drugi. Da je za dober kruh potrebnega veliko več kot so moka in dodatki, vedo le tisti, ki znajo speči kruh v krušni peči. Članice DPŽ Velike Lašče so poleg številnih rekov o kruhu na slavnostni podelitvi priznanj in razstavi kruhov, ki sta bili v Domu krajanov v Robu, izbrale tudi misel Kruh ni le hrana, kruh je ljubezen. Na Miklavžev dan so slovesno razglasili rezultate ocenjevanj in podelili priznanja z bogatim kulturnim programom, ki so ga pripravili člani KD Rob, učenci podružnične šole Rob OŠ Velike Lašče ter harmonikarka Danijela Gruden. Najmlajše je obiskal in jih obdaril tudi Miklavž. Vsi ocenjeni kruhi so bili tudi razstavljeni, naslednji dan pa so jih odnesli na tržnico v Velike Lašče, ki je potekala v okviru Festivala Božičnega kruha.

STRELA RAZKLALA SMREKO

Srečo Knafelc

Ste že cepili drva? Zagotovo. Nedvomno veste, da za to potrebujete veliko energije, a kljub temu se včasih nagajiva rast lesa upre naši sili, in takrat si želimo višje sile, ki bi nam pomagala. Nad smreko na Cimpermanovi posesti kakih 100 m naprej od razcepa ceste, ki vodi iz Krvave Peči v Bukovec ali naprej proti Rutam, je višja sila v obliki strele prišla lani jeseni, malo prezgodaj. Lepo raščena, kakih 80 let stara smreka sedaj stoji razklana na pol kot spomenik moči narave. Ob tem človek pomisli, kako lepo bi bilo tako silo spraviti v škatlo in jo uporabiti, ko se za to pokaže prava potreba. Npr., ko nam pri cepljenju drv pride pod roke grdo skrivenčen kos bukovine, ki se na vse kriplje upira naši sili in sekiri.

ZARJA SPOMINOV NA PREDNOVOLETNEM SREČANJU

Srečo Knafelc, predsednik Društva Zarja spominov Velike Lašče

Kako hitro mine leto. Saj je šele nekaj mesecev od zadnjega druženja članov Društva Zarja spominov Velike Lašče. Kot vsako leto se v prvi polovici decembra sestanemo in podružimo, izmenjamo misli in izkušnje. Letos je bil 12. decembra naš gost tovariš Miha Butara, nekdanji poveljnik TO ljubljanskega področja, ki nam je v uri novejše zgodovine skušal predstaviti nekatera pomembna dejstva, ki ostajajo po krivici spregledana. Poseben poudarek je bil namenjen spornemu in na srečo neizpolnjenemu ukazu za napad na vojaške objekte JLA v Ljubljani in okoli nje, ki bi ob izpolnitvi zagotovo imel katastrofalne posledice za mesto Ljubljana in njene prebivalce. Njegovo predavanje je bilo podprto tudi s projekcijo in člani smo pozorno prisluhnili uro in pol dolgi učni uri. Tej je sledilo tovariško druženje s tradicionalno postrežbo skupine Janeza Lukanciča.

Na koncu smo si zaželeli prijaznega in zdravega leta brez težkih preizkušenj.

OGENJ NA TRGU! GASILCI V PRIPRAVLJENOSTI!

Srečo Knafelc

Lanskoletno decembrsko dogajanje na trgu pred Levstikovim domom v Velikih Laščah je poleg zelo živahnega dogajanja ob stojnicah s kuhančkom, dobrotami iz domače peke in drugimi zanimivostmi zaznamoval predvsem živi ogenj, ki je vsak petek in soboto do konca decembra dodal posebno čarobnost dogajanju in druženju. In kot vedno so bili najbolj navdušeni nad njim otroci, ki so uživali ob peki hrenovk ter nekajkrat tudi krompirja – razpoloženje zelo dobro prikazuje tudi fotografija. Izkušnja je zares dobra popotnica za načrtovanje dogajanja v letošnjem decembru.

Ob tej priložnosti bi rad pohvalil sodelovanje članov posameznih gasilskih društev, saj so že s svojo prisotnostjo delovali pomirjujoče, poleg tega pa so mi tako kot šolski hišnik ob zaključkih pomagali poskrbeti tudi za varno pogasitev kurišča.

OCENJEVANJE ŠTRUKLJEV V MIRNI PEČI

Dragica Heric

Društvo podeželskih žena Mirna Peč je v sodelovanju z Zvezo kmetov Slovenije v nedeljo, 19. januarja 2020, pripravilo 4. državno ocenjevanje in razstavo štrukljev iz vlečenega in kvašenega testa. Letos so v oceno prejeli kar 90 štrukljev (lani 54), med njimi tudi šest iz Velikih Lašč. Strokovna komisija, v kateri so bile Irena Ule, Anica Pajer in Elizabeta Verščaj, je štruklje razvrstila v tri kategorije: v štruklje iz vlečenega testa, štruklje iz drugih vrst testa in iz kvašenega testa. Komisija je ocenjevala zunanji videz, vonj testa in nadeva, videz nadeva ter okus testa in nadeva ter na koncu podelila 16 bronastih, 45 srebrnih in 29 zlatih priznanj. Tudi članice DPŽ Velike Lašče in Klemen Škrabec so za svoje štruklje prejeli odlične ocene. Milka Debeljak, Ivanka Zabukovec in Klemen Škrabec so prejeli zlato, Jožefa Škrabec in Magda Peterlin srebrno, Zdenka Škrabec pa bronasto priznanje.

POŽARI V AVSTRALIJI PLJUČA SVETA - OGLENIJO

Bernardka Petrović – Mager

TURISTIČNO DRUŠTVO TURJAK NA FESTIVALU BOŽIČNEGA KRUHA

TD Turjak

Takole smo se člani TD Turjak v okviru festivala božičnega kruha predstavili z našo stojnico. Bilo je lepo, stojnico smo si tudi delili ter združili prijetno s koristnim, izmenjali ideje in izkušnje. Hvala Občini Velike Lašče za izvedbo dogajanja v veselem decembru in promocijo različnih akterjev. Hvala tudi obiskovalcem!

KUD MARIJ KOGOJ TURJAK

v sodelovanju s

PODRUŽNIČNO ŠOLO

TURJAK

vabi na proslavo ob

**SLOVENSKEM
KULTURNEM
PRAZNIKU**

v petek,

7. februarja 2020, ob 18. uri,
v dvorani Doma krajanov Turjak.

VSE SE DA!

Sara Košir

Decembra je v Občini Velike Lašče potekal Festival božičnega kruha, s katerim smo povezali decembrske dogodke v občini, spodbudili ljudi k druženju in predstavili dediščino božičnega kruha oziroma poprtnika.

Uvod v decembrsko dogajanje so s prijetnim folklornim večerom pripravili člani folklorne skupine, ki deluje v okviru DPM Velike Lašče. Uradno smo festival pričeli z novinarsko konferenco, ki je na ta veseli dan kulture potekala na Trubarjevi domačiji.

S festivalom smo nadaljevali 5. decembra, ko smo pričakali Miklavža in prižgali praznično okrasitev Velikih Lašč.

Že naslednji dan je v Domu krajanov Rob zadušalo po kruhu iz krušne peči, saj so pridne članice DPŽ Velike Lašče organizirale državno razstavo in ocenjevanje kruha.

Isti dan je bil zvečer v Velikih Laščah koncert kantavtorskega dvojca Po drugi strani, ki je skupaj z gosti Kokosy organiziral koncert z naslovom Miklavževanje. Na tem dogodku so z Zavodom Parnas pripravili tudi manjšo razstavo poprtnikov, Milka Debeljak pa je obiskovalcem predstavila tudi nekaj dejstev o poprtniku.

Decembra je bilo tudi na Cereji praznično – izvedli smo tri delavnice, in sicer delavnico o peki božičnega kruha, ki jo je vodila Lili Mahne, delavnico o peki kruha z drožmi, ki jo je predstavila Eva Žibert, ter delavnico priprave božičnih napitkov, s katero sta udeležence v umetnost mešanja alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter dišečih začimb popeljala Tea Leščanec in Luka Pustovrh. Na Gradežu so v okviru Festivala božičnega kruha člani DOD Gradež postavili že tradicionalno 12. razstavo jasic, s katero so Gradežani ponovno navdušili. V Velikih Laščah pa dvakrat uprizorili žive jaslice z naslovom A si videl koga rešit svet?, ki jih je pripravila ekipa katoliške mladine. S Štefanjim dnevom se je v program festivala vključilo tudi konjerejsko društvo.

Veliko pestrega dogajanja je bilo namenjena tudi mlajšim – predstava s Piko nogavičko za vse predšolske otroke, petkovi pravljичni večeri v organizaciji OŠ Primoža Trubarja in vrtca Sončni žarek, Zavod Parnas pa je pripravil Lov na zaklad, na katerem je najmlajše z medenimi zgodbami obdarila Slava Petrič.

Letošnja novost je bila adventno-božična tržnica, na kateri se je skupno predstavilo kar 20 razstavljalcev. V vseh terminih jo je obiskalo okoli 1000 obiskovalcev. Za prijetno vzdušje so skrbeli KUD Primoža Trubarja z glasbo in Srečo Knafelc z odprtim ognjem. Pohvalno je, da so obiske tržnice organizirali tudi posamezni krajevni odbori.

Ob decembrskih sobotah so po Velikih Laščah potekali tudi kulinarčni sprehodi z naslovom 13 hudi*h kapelic v organizaciji Zavoda Parnas, KUD-a Primož Trubar in velikolaških gostincev, na katerem so obiskovalci uživali ob degustaciji jedi in pestrem kulturnem programu, hkrati pa izvedeli veliko o življenju Ivana Puclja.

December pa ne bi bil isti, če se 26. decembra ne bi srečali tudi na tradicionalnem božično-novoletnem koncertu, ki je bil hkrati tudi proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti. Prireditev je pod vodstvom Ladke Deterding otvoril mešani pevski zbor župnije Velike Lašče, ki je zapel državno himno. S programom je nadaljevala Klapa Gallus, ki je obiskovalce koncerta ogrela s svojim mediteranskim melosom.

Zbrane je nato ob dnevu samostojnosti in enotnosti nagovoril župan, dr. Tadej Malovrh. Prireditev, ki jo je povezovala Mojca Šilc, se je nadaljevala s koncertom Vlada Kreslina z Malimi bogovi. Vlado Kreslin se je predstavil s svojimi največjimi uspešnicami, ob katerih je dvorana prepevala z njim. Prireditev je imela tudi dobrodelni namen – s prostovoljnimi prispevki obiskovalcev se je nabralo 2.300 evrov za šolski sklad, ki je namenjen socialno šibkim otrokom. Po koncertu so se obiskovalci lahko družili še ob stojnicah s hrano in pijačo.

Zaključimo lahko, da je Festival božičnega kruha v Velikih Laščah za prvič dobro uspel. Občina Velike Lašče bi se na tem mestu zahvalila vsem, ki ste na kakršenkoli način sodelovali in pomagali pri oblikovanju ter izvedbi programa festivala. S tem ste pokazali, da se s sodelovanjem lahko marsikaj doseže in premakne na bolje.

Za konec naj napišem samo še eno vrstico Kreslinove pesmi: **Vse se da!**

KULINARIČNI SPREHOD 13 HUDI*H KAPELIC IN IVAN PUCELJ

Mitja Pintarič / foto: Mili fotografija

Vodeni tematski kulinarčni sprehodi z degustacijo laških jedi in s kulturnimi dodatki iz Pucljeve Vesele pisarnice so dali pikico na i k odlični izvedbi Festivala božičnega kruha v decembru.

Za kulinarčno kulturno doživetje smo poskrbeli velikolaški gostinci, KUD Primož Trubar in Zavod Parnas (Uživam tradicijo).

Obiski velikolaških gostinskih lokalov z degustacijami gabrijelove zvezdice, napitka z medom velikolaškega čebelarja, zorjene govedine, pečenice z zeljem in gluhih štrukljev v lešnikovi omaki z medom ter tepk v čokoladi so v decembru razvajali brbončice dvaindevetdesetih udeležencev kulinarčnega sprehoda, imenovanega »13 HUDI*H KAPELIC«, nadgrajenega s kulturnimi dodatki.

Pozitivni komentarji udeležencev dajejo snovalcem energijo za nadaljevanje in nadgradnjo tudi v letu 2020. Dogodek je zanimiv tudi kot darilo prijateljem in bližnjim. Interesenti za sprehod se lahko o podrobnostih dogovorijo v MINA CAFE-JU, Trubarjeva cesta 30 ali na mail: mitja.minacafe@gmail.com.

.....
Metka Starič, Zavod Parnas
 foto: Mili fotografija

Decembra smo v okviru Festivala božičnega kruha s kulinarčnimi sprehodi zaokrožili poldrugo leto trajajoč čezmejni projekt Uživam tradicijo (Interreg SI-HR).

Sobotni kulinarčni sprehod smo poimenovali 13 hudičeva kapelica nam je po svoje odstrla svojo dušo. Ponudniki degustacijskega menija (Mina cafe, Pizzeria pri Roku, Gostilna pri Kuklju, Govedorejsko društvo Velike Lašče s Kmetijsko zadrugo) so se izkazali kot odlični partnerji v celotni zgodbi. Pripravili so okusen izbor dobrot velikolaške kuharice, v kateri so dobili svoje mesto tudi ptički in poprtnik Milke Debeljak.

V zgodbo ministra Ivana Puclja nas je po praznično okrašenih Laščah popeljal Jože Starič. Pucljeva besedila so oživila v interpretaciji in podobi enkrat Mateja Polzelnika, drugič Matjaža Grudna. Vse skupaj se je mojstrsko povežalo v pravo doživetje – pogledov, zvokov, vonjev, okusov, domislic in spominov.

Te sta še oplemenitili Lenčkovi punčki Slava Petrič in Franja Sedej, ki sta s Praznično klinčarico trkali na domovinski ponos vseh Slovencev in obenem obiskovalce do solz nasmejali. Za zaključek pa še postanek na trgu, ob ognju, stojnicah, kjer so domačini obiskovalce sprejeli medse.

Promocija je tekla od ust do ust, preko socialnih omrežij, spletnih strani, letakov, promocijskega filma in fotografij, objav na kabelski TV, na jumbo plakatu ob obvoznici. Odzivi so zelo dobri, skoraj polovica obiskovalcev je bila od drugod, tudi iz Hrvaške. Hvala vsem, ki ste verjeli, da povezani zmoremo. Pokazalo se je, da smo v Laščah dobro pripravljene na evropsko kulinarčno destinacijo 2021.

LOV NA ZAKLAD

Metka Starič

Lov na zaklad je samostojen kulinarčni sprehod po Velikih Laščah. Na njem so družine z otroki po zemljevidu in namigih na info-ptičkih po Laščah odkrивale pot in reševale naloge ter na koncu odkrивale zaklad. Vmes so po želji lahko degustirali izbrane jedi pri petih gostincih – lešnikovo povitico, pehtranovo potico, laški burger, gabrijelovo zvezdico ali pečenko z zeljem. Zanimivo obliko igrifikacije sta si zamislila Tenis Cereja in Zavod Parnas kot darilo družinam ob Festivalu božičnega kruha. Na vodeni sprehod v Medeno zgodbo pa je družine popeljala Slava Petrič.

TRIINDVAJSETI ŠTEFANJI DAN V ORGANIZACIJI KONJEREJSKEGA DRUŠTVA VELIKE LAŠČE

Za Konjerejsko društvo Velike Lašče Peter s pozdravom: Hi, konjič.

Že od četrtega stoletja dalje dan svetega Štefana praznujemo 26. decembra, dan po božiču. Na štefanovo na različnih koncih Slovenije pripravijo tradicionalno žegnanje konj.

Na pobudo Konjerejskega društva Velike Lašče se je prvi blagoslov zgodil v zimi 1996 na Veliki Slevici. V zelo mrzlem zimskem popoldnevu je takratni gospod župnik Lamovšek blagoslovil konje od blizu in daleč, prof. dr. Janez Bogataj pa nas je nagovoril z mislijo: »Ja, od kod ste pa prišli, mogoče iz Kolorada?« S tem nas je spodbudil, da se od

takrat potrudimo in na blagoslov prihajamo oblečeni v društveno nošo in pokriti s slovenskimi klobuki.

Tudi letos smo se konjerejci in ljubitelji konj že tradicionalno zbrali pri gasilskem domu v Velikih Laščah. Prijahali in pripeljali smo se z vseh strani naše občine in tudi od drugod. Predsednik društva Franc Zabukovec je pozdravil udeležence in med drugim povedal: »Pravi rejci in furmani so po celodnevem delu najprej poskrbeli za svojega konja in po tem šele zase.« Župan dr. Tadej Malovrh je v svoj pozdrav vpletel naslednjo misel: »Za zdravje naših konj je pomembna preventiva in ustrezna oskrba.« Domači župnik Andrej Ojstrež, ki je opravil blagoslov, pa je zaključil z besedami: »Brez božje pomoči ne bo šlo.« Blagoslovil je sol, kruh in konje, da bi bili konji in rejci obvarovani pred boleznijo.

Po lepo obiskanem dogodku in vrnitvi domov se je mnogim storilo kot v arabskem pregovoru, ki pravi, da med ušesi konja veje nebeški veter, nekaterim pa tudi to, da so se jim začele solziti oči.

.....
»Kdor še ne zna zajezditi konja, naj se čimprej nauči ukrotiti iskro žival, obdržati se v lahkem sedlu, predvsem pa vztrajati v slutnji, kajti naši konji so pridirjali od daleč in so daleč namenjeni ...«

Edvard Kocbek, Lipicanci

BOŽIČNA 3D LOKOSTRELSKA TEKMA NA TURJAKU

Jože Klun

Konec preteklega leta, 26. decembra, smo turjaški lokostrelci pripravili tradicionalno božično 3D tekmo. Kot vedno je odlično obiskana, na Turjak je prišlo prek sto lokostrelskih prijateljev iz slovenskih klubov, Italije in Hrvaške. Obiskal nas je tudi predsednik Lokostrelske zveze Slovenije, g. Marjan Ilar, in se pri nas zadržal ves dan. Vreme je bilo božansko, lepšega bi si težko želeli. Tudi tokrat smo se izkazali kot dobri gostitelji in organizatorji, kar dokazujejo pohvale, ki smo jih bili deležni po koncu tekmovanja. Proga je bila ravno prav zahtevna, da so na njej uživali prav vsi, od najmlajših do najstarejših.

Vsako leto božično tekmo zaključimo s streljanjem na tura, nagrada je mamljiva – meter in pol dolga salama. Primerilo se je, da sta si jo razdelila dva lokostrelca z enakim

rezultatom – polovica je ostala pri nas, polovica pa je romala na Hrvaško. Pohvaliti je treba domače lokostrelce, nastopilo nas je kar dvanajst in osvojili smo kar nekaj stopničk. Za konec seveda zahvala in pohvala vsem, ki so sodelovali pri izvedbi tekmovanja, hvala Občini Velike Lašče za podporo in hvala gostišču Rozika, da nihče ni bil lačen ali žejen.

BOŽIČNI IN NOVOLETNI POHOD

PD Velike Lašče

Zadnji lanskoletni pohod Planinskega društva Velike Lašče je bil že tradicionalni Božični pohod z lučkami na božični večer. Skupina 63 planincev se je z naglavnimi lučkami in baklami napotila proti Cereji, se vzpela na Strmec, Podvalo in nadaljevala pot po delu Velikolaške kulturne poti. Kot ponavadi smo se malo dlje zadržali na Veliki Slevici, kjer smo popili tudi čaj. Pot smo nadaljevali proti Ulaki in sestopili v Velike Lašče.

Prvi letošnji pohod pa je bil 2. januarja 2020. Na lep sončen dan smo osvojili Kamen vrh in Grmado, kjer smo poklepetali ter se dogovarjali o novih planinskih ciljih. Novoletnega pohoda se je udeležilo 50 planincev.

10. TEKMA V STRELJANJU NA GLINASTE GOLOBE

Igor Teharnik / foto: Niko Samsa

Lovska družina Velike Lašče je 21. decembra 2019 priredila 10. tradicionalno božično strelsko tekmovanje. Ekipe in posamezniki so se lahko pomerili v streljanju na glinaste golobe. V lovstvu so takšna tekmovanja zaželena, kajti le tako si lahko lovci pridobimo dovolj izkušenj, ki nam pomagajo pri našem lovskem poslanstvu.

Tekmovanja se je udeležilo 43 posameznikov različnih lovskih družin iz vse države, ki so se pomerili po svojih starostnih skupinah in ekipno, ekipe so štele tri člane. Tekmovanje je kljub ne najboljšemu vremenu potekalo brez zapletov. Zahvala gre vsem sodelujočim, ki so se dosledno držali strogih varnostnih ukrepov.

REZULTATI:

ČLANI:

1. Milko Verbinc LD Rakovnik
2. Marko Fujan LD Grosuplje
3. Iztok Podržaj LD Sorško polje

VETERANI:

1. Stane Francelj LD Struge
2. Slavko Trstenjak LD Rakovnik
3. Janez Pavli LD Rakovnik

SUPER VETERANI:

1. Ljubiša Pavlovič LD Rakovnik
2. Zlato Zajšek LD Dobro polje
3. Jože Kotnik LD Videm ob Savi

EKIPNO:

1. LD Rakovnik
2. LD Struge
3. LD Medvode

ZIMA JE, ZIME NI. ALI KAKO NOVOLETNI ČAS HITRO PRIDE IN ODIDE.

Helena Grebenc Gruden

foto: Martin Gruden

Zima, zima bela ... Kakšna je zima brez snega, smo se spraševali včasih, ko smo gledali slike južnih krajev. Novoletne umetne smreke, lučke na palmah. Ne, to ni tisto pravo. Pri nas je bilo vedno drugače, bolj idilično. Belina je pokrila vse ostanke preteklega leta in sneg na hiškah, poljih, travnikih in smrekah je že sam prinašal radost.

Sedaj se vse spreminja. Zeleno zimsko pravljičico smo si morali ozimiti in olepšati sami. Že v novembru so nam v veliki meri pomagali predvsem trgovci. Ves december je bil poleg potrošniške mrzlice preplavljen z lepimi dogodki po vsej deželi, tudi pri nas. Če bodo tudi letos ob koncu leta Velike Lašče dogodkov polne in se bomo veselili v takem sijaju kot ob koncu leta 2019, ne bomo potrebovali ničesar drugega. Vseeno pa se moramo zavedati, da so bili obiskovalci vseh tržkih aktivnosti v večini mlajši občani. Naši starejši člani se še vedno radi udeležijo tistih dogodkov, kjer se počutijo sproščene in varne. Zato sporočamo, da smo že rezervirali prednovoletno srečanje našega društva, ki bo organizirano po meri in volji starejših, in sicer v soboto, 12. decembra 2020.

Seveda načrti nikoli niso preuranjeni in so potrebni, kljub temu pa je pomembna analiza preteklih dogodkov. Odzivi na prednovoletna dogajanja so bili dobri in pohvalni. Zato sistema v bližnji prihodnosti ne bomo spreminjali. Tudi povratna informacija z božičnega Vojnika, ki je bila poslana po pošti, je bila lepa in vam jo predstavljamo kar s sliko.

Veselo prednovoletno srečanje Pri Puglju, omizje najstarejšega udeleženca g. Gačnika

Zelo pomemben za naše neprofitno upoko-jensko društvo je tudi vsakoletni donatorski doprinos k novoletnemu obdarovanju naših članov. V imenu dobrega moža se tokrat zahvaljujemo: podjetju Pribi, trgovini Poni, diskontu Zalar, Lekarni Ljubljana, podružnica Velike Lašče, Trgoupu, d. o. o., Marku Zakrajšku, s. p., Kmetijski zadrugi Velike Lašče, picerijam Rok Velike Lašče, Adam Ponikve, Rozika Turjak, gostilni Kukelj Velike Lašče in vsem drugim posameznikom.

Tudi vsem pošiljateljem novoletnih voščil se za spodbudne in iskrene misli zahvaljujemo in jih vračamo. Tako: inventura je bila narejena in v decembru je zima bila.

Telovadba s fizioterapevtko

V januarju zime ni in smrečice hitro venijo in se osipajo. Telovadba s fizioterapevtko ima pomladanski pridih. Gripa in viroze so pred vrati. Demenca se stopnjuje. Zato Demenci prijazna točka vabi na svetovanja in v delavnice. Čakajo nas novi izzivi, veseli dogodki, lepa srečanja in druženja.

Za naše društvo se je pričelo sedemdeseto jubilejno leto. Res je bilo že ob ustanovitvi zasnovano preudarno in deluje dobro še danes. Preživelo je vse spremembe in družbene preobrazbe naše dežele. Vzrok pa je čisto preprost. Društvo se ves čas drži glavne doktrine, to je skrbeti za dobro počutje naših članov – starostnikov. Vsi občani – člani so bili, smo in bodo nekoč stari, mogoče celo zelo stari. Prav vsi pa so, bomo in bodo pričakovali, da se počasi začne vračati vse tisto, kar ste, smo in kar živelj vlaga v svoje življenje danes. To pa je: iskrene misli, lepa beseda in dobro dejanje. Držimo se tega še naprej! Vsi!

REDNI LETNI OBČNI ZBOR ČEBELARSKEGA DRUŠTVA VELIKE LAŠČE

Dragica Heric

Čebelarstvo društvo Velike Lašče je drugo soboto v januarju izvedlo redni letni občni zbor, ki je bil po 110. obletnici čebelarskega društva bolj slavnosten kot običajno. Pregledali so delo preteklega leta, ki je bilo, lahko rečem, kar katastrofalno glede na pridelavo čebeljih pridelkov, predvsem medu.

Spomladi so najprej pristopili k pomoči čebelam pri razvoju, saj so mrzli spomladanski dnevi družine zelo slabili, tako da je bilo ob prvi pomladanski paši v panjih premalo čebel za prinos medicne in cvetnega prahu. Ko so si konec maja družine številčno dovolj opomogle, pa na marsikaterem področju naše občine ni bilo nobene medene paše. Čebele so morale intenzivno krmiti vse do 15. junija, ko se je na nekaterih področjih naše občine la pojavilo nekaj medenja. Zamedila je smreka, vendar je prinešen med takoj cementiral v satju in ga ni bilo moč iztočiti.

Da pa se čebelarji ne bi samo pritoževali nad slabo čebelarstvo sezono, omenimo tudi vesele dogodke preteklega leta.

Skupinska fotografija velikolaških čebelarjev.

Najpomembnejše je bilo praznovanje ob 110. obletnici ustanovitve društva. 28. marca 1909 je v Robu 16 članov ustanovilo takratno čebelarstvo podružnico. Ob tej priložnosti so izdali brošuro o velikolaških čebelarjih, pripravili fotografsko razstavo, seveda na temo čebel. Skupaj z Osnovno šolo Primoža Trubarja so pripravili res lepo razstavo panjskih končnic.

V soboto, 13. aprila 2019, je sledila slavnostna akademija v Levstikovem domu. Ob tej priložnosti so nastopili: Velikolaška vokalna skupina, Rogisti Neža, Žak in Črt Gradisar, Velikolaška folklorna skupina, Moški pevski zbor Corona iz Grosuplja, Tamburaški ansambel iz Sodražice, Matjaž Gruden, harmonikarja Aleš Gačnik, in Domen Intihar. Slavnosti govornik je bil župan, dr. Tadej Malovrh, ki je s strokovnim prispevkom o imunskem sistemu čebel navdušil vse prisotne, prireditelj pa je povezoval Rok Borštnik. Vrhunec prireditve slavnostne akademije je bil podpis pobratenja našega društva z zamejskimi čebelarji iz Trsta in s čebelarskim društvom Apis Ribnica. Po končani prireditvi je sledilo družabno srečanje v razstavnem prostoru in na trgu.

Program dela za letošnje leto

Sprejeli so program dela za letošnje leto, ki ga je predstavil predsednik društva Brane Borštnik. Društvo bo tudi letos organiziralo več delavnic in predavanj na temo čebelarjenja, in sicer:

- Zdravstveno varstvo čebel
- Vzreja matic za lastno uporabo
- Priprava čebel na prezimovanje, kako in zakaj narediti ometence
- Medena kulinarika
- Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu.

Vsak prvi petek v mesecu je v prostorih Levstikovega doma v Velikih Laščah redno strokovno srečanje čebelarjev, na katerem si člani izmenjujejo mnenja, izkušnje, spremljajo vse novosti in nabirajo nova znanja o čebelarjenju. Preko leta bodo spremljali zdravstveno varstvo čebel s poudarkom na hudi gnilobi, zatirali varoo z oksalno kislino in drugimi registriranimi preparati, testirali uspešnost zdravljenja proti varoi in obveščali veterinarje v primeru suma bolezni ali rezistence na zdravila.

Na Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče bo društvo še naprej vodilo čebelarski krožek za učence, ki se bodo udeležili republiškega tekmovanja mladih čebelarjev meseca maja v Zagorju ob Savi ter mednarodnega srečanja mladih čebelarjev v juliju v Stični. V aprilu bo organiziran dan odprtih vrat v Prilesju, Turjaku in Robu. Društvo bo tudi letos sodelovalo s sorodnimi društvi v Kočevju, Novi vasi, Ribnici, v Vidmu v občini Dobrepolje, z zamejskim društvom čebelarjev v Trstu, s Čebelarsko zvezo Slovenijo, se udeležili številnih prireditev v občini, sosednjih občinah in tudi širše.

Za posebne zasluge za dvig slovenskega čebelarstva so odlikovanje Antona Janše II. stopnje prejeli: Tomaž Marolt, Alojz Marolt, Edvard Smrekar, Gabrijel Levstek in Janez Lovšin.

TOMI JAKŠA REPREZENTANT V SEDEČI ODBOJKI

Miha Andolšek

Tomi Jakša s Hrustovega je pri vsega osemnajstih letih zaradi hude bolezni ostal brez leve noge, a to ga ne ovira, da ne bi živel normalnega življenja ter optimistično gledal na življenje in prihodnost. Bodoči elektroinženir, ki je danes reprezentant v sedeči odbojki, znova pa si želi tudi v nogometni gol.

Kdaj so se začele zdravstvene težave?

V začetku leta 2017. Vedno sem se veliko ukvarjal s športom, med drugim sem kot vratar igral mali nogomet. Na eni izmed šolskih tekem sem se poškodoval, bolečina je bila nato vseskozi prisotna, vendar niso mogli ugotoviti, od kod izvira. Na lastno pobudo sem šel potem na podrobnejše preglede in izkazalo se je, da gre za tisto najhujše. Rak. Diagnoza, ki prizadene vse. Družino, prijatelje, tebe samega. Največji problem je, kako se s tem soočiti. Sam sem sicer že vse življenje bolj pozitivno naravnani človek, pa sem si sam pri sebi dejal: „Tomi, ne smeš jokati. Moraš iti dalje, s tem se moraš spriznati.“ Eno samo življenje, eno samo možnost imamo. Sem si rekel, da se moram soočiti s tem in sem tudi se. Ne bom lagal, na začetku ni bilo lahko, potem pa sem si rekel, da je to mogoče izkušnja in preizkušnja. Morda je življenje to postavilo predme zato, ker ve, da to zmorem. Kakšen teden je bilo še hudo, potem pa sem bil odločen, da dam vse od sebe, da premagam to bolezen. Lahko da me na koncu čaka normalno življenje. In to se je tudi zgodilo.

Odločil si se za amputacijo?

Preiskave so pokazale, da je bolezen tako napredovala, da sta na voljo dve možnosti: rekonstrukcija noge ali amputacija. Takoj sem se odločil za amputacijo. Vedno, ko greš nekaj popravljati na svojem telesu, to potem ni več stoodstotno. Z amputacijo pa odstraniš izvor bolezni. Po mojem mnenju je bila to pravilna odločitev, do danes je nisem obžaloval in nisem podvomil vanjo. Rekel sem si, da bom s tem živel. Ogledoval sem si različne proteze. Na neki točki sem se raje videl s protezo, kot pa z nogo, ki ne bi delovala, in bi recimo vse življenje šepal.

Rekonstrukcija zame ni prišla v poštev. Sem pač tak, da dam funkcionalnost pred videz. Ne moti me, da nimam noge, brez težav se denimo s protezo sprehodim po plaži. S tem se nisem nikoli obremenjeval. Najhujše je zdravljenje, to je treba potrpeti. Prišli so tudi težki trenutki, a sem imel vedno pred očmi prihodnost. Kaj prinaša prihodnost? Da bom zmagovalec, ko bo vse enkrat mimo. To je bil moj moto. Zgodilo se je, kar se je, in s tem se je bilo treba soočiti. Ničesar ne obžalujem in nikogar ne obtožujem. Ne krivim denimo zdravnikov, da tega niso odkrili prej. Tako pač je. Prišle so črne minute, a sem hitro znova dobil voljo. In nekako šel skozi to.

V času bolezni si bil komaj dobro polnoleten?

Začelo se je januarja 2017 okoli 18. rojstnega dne. Lahko sem se sam odločal, kako in kaj, kar je bilo zelo pomembno. Bili so določeni pomisleki, a na koncu smo prišli do sklepa, da je to edina možnost. Sam sem se odločil, to je navsezadnje moje življenje, seveda pa so mi bili starši v izjemno oporo. Septembra istega leta sem šel na operacijo.

Ko sem se zbudil, sem si dejal, da je zdaj treba začeti. Prisoten je občutek, da ti nekaj manjka, še hušja pa je tista druga fantomska bolečina. V mislih namreč še vedno premikam levo nogo. V mislih čutim, da se nekaj tam doli dogaja. Če oziroma ko bom enkrat elektroinženir, bi rad poiskal način, kako dejansko premikati te mišice. Tudi to je eden od razlogov, ki me žene dalje, vseskozi namreč lahko napreduješ in nadgrajuješ svoje stanje.

Obstaja bojazen, da bi se bolezen vrnila?

Ko imaš enkrat raka, si glede tega zapečaten. V podzavesti obstaja strah, a dokler se ne zgodi, jaz o tem ne razmišljam. Ko oziroma če se bo to zgodilo, takrat se bom s tem soočil. Seveda pa upam, naj potrkam na les, da se nikoli ne bo.

Kako hitro si dobil protezo?

Imel sem še dodatno težavo, ker se mi rana ni hotela zaceliti. Zaradi kemoterapije je odpornost telesa povsem na dnu. Dvakrat ali trikrat sem dobil pljučnico. Dobil sem goro zdravil in kemikalij v telo, pa se je zaradi nezaceljene rane malce zavleklo.

Imaš sicer dve različni protezi?

Da, eno za hojo in drugo za tek oziroma šport.

Pred amputacijo si se ukvarjal s športom, med drugim igral nogomet?

Rekel sem si, da bom znova igral nogomet. In sem tudi ga. No, zdaj že kakšno leto ne, saj je preveč odbojke. Treniram štirikrat, petkrat na teden, pa enostavno zmanjka časa. Razmišljam, da bi spomladi znova zaigral v občinski ligi. Če kdo potrebuje rezervnega vratarja, sem na voljo (smeh). Lahko sem namreč vratar, kot sem bil nekoč, počnem lahko praktično vse. Lahko tečem, šprintam, delam hitre gibe idr. Brez težav lahko igram denimo odbojko na mivki. Imam posebno protezo samo za tek, pri kateri je stopalo iz karbonskih vlaken in je kot takšno zelo lahko ter prožno.

Ali ljudje morda drugače gledajo na vas zaradi proteze?

Na ulici ne boste opazili, da imam protezo. Ne šepam, nihče ne opazi, da imam protezo. Kar se prijatelj in znanec tiče, je bilo na začetku morda malce zadrege. A potem sem se začel šaliti na svoj račun. Ko se začneš šaliti iz tega, je to neke vrste dokaz, da si sprejel vse skupaj, da s tem lahko živiš. Prosil sem jih, naj name ne gledajo kot na invalida, počnem lahko namreč vse.

Tudi avto lahko voziš?

Da, avtomatika. Ko smo že pri vožnji avtomobila, ena anekdota. Pridem pred trgovino in imamo modro nalepko za invalide. Sam tega ne izkoriščam, a vseeno mi je lažje parkirati bliže vhodu, sploh če moram

nositi vrečke ali kaj podobnega. Samo parkiram, pa ljudje že očitajoče gledajo. Si mislijo – mlad fant na prostoru za invalide. No, in takrat si ponavadi namenoma zavijam hlačnico, stopim ven in vsi hitro odvrnejo pogled. Pa ne da obsojam, tudi jaz bi najbrž očitajoče pogledal.

Kako je glede tega poskrbljeno v Velikih Laščah?

Kar se tiče parkirnih mest? Evo, ko sem prišel na ta intervju, je bil parkirni prostor za invalide prost.

Danes si reprezentant v sedeči odbojki. Kako se je vse skupaj začelo?

Začelo se je že med rehabilitacijo na URI Soča. Nemudoma sem se hotel vključiti nazaj v šport, fizioterapevt pa mi je priporočil sedečo odbojko. »Ob torkih ob petih imajo na Soči trening sedeče odbojke,« mi je dejal. Odločil sem se poskusiti. Da vidim, kaj je to. In nemudoma mi je bilo všeč. Ne potrebuješ proteze, sediš na tleh in ne na vozičku, kot ljudje pogosto zmotno mislijo. Po prvem treningu se pet dni nisem mogel normalno usesti od muskelfibra. Kaj mi je tega treba, sem si mislil, a po drugi strani sem si rekel, da bom vseeno poskusil. In mi je prirasla h srcu.

Potem sem spoznal selektorja reprezentance in so me počasi začeli vključevati v ekipo. Moška sedeča odbojka je v Sloveniji še v povojih in potrebovali so nove člane. In nič, začel sem s treningi. Štirikrat na teden. Zdaj sem prišel tako daleč, da sem standardni član reprezentance in včasih začnem že v prvi postavi.

Igraš tudi za klub?

Da, za ŠDI Ljubljana. Letos smo bili državni podprvaki, kar je bil glede na konkurenco kar lep dosežek. Tudi tam sem bil v prvi postavi in prispeval nekaj lepih točk.

S soigralci imate podobne zgodbe o tem, kako ste pristali v sedeči odbojki.

Vsak ima svojo zgodbo. Nekatere so podobne moji, rak je kar pogost vzrok, drugače pa so večinoma prometne nesreče.

Koliko je to podobno navadni, stoječi odbojki?

Prav tako je šest igralcev, tudi točkovanje je

isto. Je pa dovoljen blok servisa, saj bi bilo drugače vse skupaj prehitro. Sedeča odbojka je namreč hitrejša, saj poteka na manjšem prostoru. Navaditi se moraš na hitrost. Sam sem bil na začetku počasen, potem pa sem se privadil. In tudi shujšal (smeh). Zadnjica mora biti vseskozi na tleh, v nasprotnem primeru gre točka tekmeču. Gre za utrujajoč šport, dosti težji od stoječe odbojke. Je pa to brzokone edini paraolimpijski šport, v katerem imajo invalidi prednost pred neinvalidi. Pri premikanju. Brez noge sem lahko neprimerno hitrejši od tistega, ki ima obe. Te manj ovira pri premikanju. Res pa je, da sedečo odbojko igrajo tudi invalidi brez roke in z obema nogama. Kapetanka slovenske izbrane vrste je denimo brez roke, pa eden izmed mojih soigralcev tudi.

Paraolimpijske igre so najbrž eden izmed velikih ciljev.

Seveda, a do tja je še dolga pot. Slovenska ženska reprezentanca je zaigrala tako v Londonu 2012 kot v Riu štiri leta kasneje. Kar se moške tiče, bo brzokone treba počakati še nekaj let. Bomo pa v juliju v Šempetru pri Celju gostili evropsko prvenstvo in gremo v boj za čim boljši rezultat.

Potem pa Ol v Parizu 2024?

Mislím, da bo to še prehitro. Najprej želimo postati neka stalnica na evropskih prvenstvih, moška reprezentanca namreč v Sloveniji obstaja šele tri leta, pred tem je bila le rekreacija.

Kdo so najboljše reprezentance?

V Evropi Rusi in BiH. Od drugih je tu Iran, ki ima v svojih vrstah enega najvišjih ljudi na svetu, visok je kar 246 centimetrov. Zaradi njega so svetovni prvaki, višina je tu zelo pomembna.

Bil si tudi prostovoljec na nedavnem EP v stoječi odbojki?

Super izkušnja. Na vseh tekmah sem bil praktično v prvi vrsti, na novinarski tribuni. Seveda nisem bil tam kot gledalec ali turist, ampak sem urejal spletno stran tekmovanja. Združil sem veselje do računalništva in športa. Ni bilo toliko dela, da bi moral vseskozi delati, tako da sem lahko spremljal vse tekme. Kot že rečeno, iz prve vrste v sijajnem vzdušju polnih Stožic. Nepozabno.

SPOMINI, SPOMINI DOBER DAN, VELIKE LAŠČE.

Tomaž Vovk

Le ugibam lahko, ali bo kdo izmed vas, bralcev Troble, prepoznal fanta iz podobe na levi. Možnosti, da se to zgodi, so majhne, bolje rečeno zelo majhne, vsekakor pa ima prednost moja generacija sošolcev. Predno vam nalogo olajša spodnji zapis, naj bom v pomoč še sam ter vam zaupam, da se je ta fantič rodil v Velikih Laščah, in sicer davnega leta 1954, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo vse tja do konca sedmega razreda.

Potem se je zgodilo tisto, česar se je ta deček po tihem najbolj bal. Velike Lašče je moral skupaj s staršema in bratom zapustiti z razlogom, ki ga takrat in nikoli kasneje ni zares želel razumeti, ga pravilno dojeti. A žal, drugače takrat v danih razmerah ni šlo. Slovo od prelepega kraja, dobrih ljudi je bilo v najbolj občutljivih letih odraščanja težko, zelo težko.

Danes, 50 let kasneje, vam ta isti »deček« piše pričujočo zgodbo, ki preprosto mora biti napisana. Tako želi moje srce, moja duša, ki se vedno znova in znova vrača v tako ljubljene ter vsa ta leta pogrešani rojstni kraj. Ljudje pravzaprav nikoli ne bomo razumeli in znali opisati energije in moči magneta, ki nas vleče nazaj, k svojim koreninam. Niti ni treba, da to razumemo, dovolj je, če znamo tem silam prisluhniti in se nanje odzvati na tak ali drugačen način.

Moje ime je Tomaž Vovk, kot rečeno uvodoma, sem rojen Velikolaščan. S staršema in bratom smo živeli na železniški postaji Velike Lašče, saj je bil oče vodja postaje, mama, po poklicu frizerka, pa je skrbela za urejene pričaske krajanov.

Otroštvo sem preživel v objemu gozdov, ki so bili moja ljubezen na prvi pogled (še danes je tako) in dodobra oblikovali moj karakter, česar sem se zavedel šele leta kasneje. Nenazadnje so ravno ti gozdovi vsaj delno vplivali tudi na mojo kasnejšo poklicno odločitev.

Vsakodnevna hoja v šolo in nazaj je bila polna dogodivščin in nikoli se mi ni prav zares mudilo domov. Tam, na travnikih, poljih je bil moj drugi dom in zdelo se je, da pokrajina ne more brez mene in jaz ne brez nje. Nabiranje gob, borovnic, lovljenje polhov, druženje s pticami, srnami, otroško raziskovanje, polno adrenalina, pa številne zimske radosti v izobilju snega ... Ali je sploh možno imeti več?

Mogoče je bila oddaljenost železniške postaje tista, ki je bila kriva, da sem našel zavetje v objemu narave, predvsem gozdov, ki so bili moje igrišče in učilnica hkrati. Ja, če se izrazim v šali – skladno z mojim priimkom sem bil pravi volk samotar. Če nisem bil v objemu gozdov, pa sem svoje otroštvo skupaj s prijatelji preživel pri stari mami na Cereji. Ravno tja me je leta kasneje povsem naključno zanesla pot med služenjem vojaškega roka, kar je bilo pravo Božje darilo. Lahko mi verjamete, da je bilo doživetje popolno.

Žal je bilo nepopisnega veselja odraščajočega otroka in druženja z vsem, kar so ponujale Velike Lašče, nekega dne kar na-

enkrat konec. Če se prav spomnim, so mi starši to povedali tik pred zdajci, vedoč, da bom njihovo odločitev težko sprejel.

Žalostni, kričeči pisk vlakovne kompozicije, ki ji je moj oče zadnjič dvignil prometni lopar, je naznanil slovo. Progo Ljubljana–Kočevje so zaprli in oče je moral s trebuhom za kruhom. Na vlaku smo sedeli mama, brat in jaz, v vagonu za nami pa je potovalo vse naše imetje. Solznih lic ter z debelo kepo v grlu smo si podali roke in nemo zrlji v obličje oddaljujočega se postajnega slosopja. Nikoli, nikoli ne bom pozabil pogleda na zvonik velikolaške cerkve, ki je kmalu izgubil za ovinkom. Nikdar kasneje v življenju se nisem soočil s tako močnimi čustvi, tudi v najhujših situacijah ne. Besede so premalo, da bi lahko te občutke nazorno pojasnil. Prizor me spremlja že vse življenje in razumem njegovo sporočilnost.

Tistega dne slovesa je v meni nekaj umrlo, odšlo. Bili smo srečna, skromno živeča družina, živeli smo s krajem in za kraj, ga cenili, spoštovali in ljubili iz vsega srca, mu vračali podarjeno. Če kdo, potem jaz zagotovo lahko potrdim, da si boljše popotnice v življenje, kot je bilo moje otroštvo v Velikih Laščah, nisem mogel želeti. Še kako hitro lahko priklimam trditvi, da začneš polno vrednost nekoga/nečesa ceniti šele takrat, ko tega nimaš več.

Preselili smo se v ne tako zelo oddaljeno Belo krajino, točneje v Črnomelj, kjer je oče nadaljeval službovanje. Še posebej midva z mamo Bele krajine nisva nikoli sprejela za svojo. Vse mi je bilo tuje, od ljudi, pokrajine, navad, čudnega narečja (ki ga ne govorim še dandanes), bilo je skratka zelo drugače. Privajanje je bilo dolgotrajno in nikoli v celoti uresničeno.

Spomnim se prvega dne po prihodu, ko sem nemudoma stekel v bližnji gozd, iskal v njem uteho, zavetje, odgovore na tisoč in eno vprašanje. Ampak tudi gozd je bil tu drugačen, nikoli se nisva popolnoma spoprijateljila, in naj sem se še tako trudil, v njem nisem našel duše, ki jo velikolaški premorejo v izobilju. Zdelo se je, da se ta duša ni želela preseliti z nami.

A življenje je pač teklo dalje. Prišla je služba, ustvaril sem si družino, leta so minevala hitreje, kot bi želel. Poklicna kariera mi je zaradi narave dela (pogosto delo v tujini) onemogočala Velike Lašče večkrat obiskati. Tega si ne bom nikoli v celoti odpustil. Pa vendarle ostaja upanje, da sedaj kot upokojenec najdem več časa za obisk, klepet in obujanje prelepih spominov.

V decembru minulega leta sem prejel kartico sošolca N. Samse s povabilom na 50. obletnico srečanja generacije velikolaških osnovnošolcev (letnik 1961–1969), katere del sem bil tudi sam. Veselje in navdušenje ob povabilu je bilo izjemno, vendar sem moral zaradi slabega zdravstvenega stanja svojo udeležbo odpovedati in jo tako predstaviti na drugo priložnost.

Za letos napovedano ponovno odprtje železniškega prometa Ljubljana-Kočevje to možnost krepko povečuje in ne bo vam težko uginiti, kdo bo prvi potnik, če bo le zdravje služilo svojemu namenu. Bilo bi zelo lepo po 50-ih letih vrniti se nazaj na enak način kot takrat, ko sem Velikim Laščam pomahal v slovo.

Velike Lašče so prekrasen kraj, ki ga vi krajani še dopolnjujete. Pogosto značilnosti svojega okolja ljudje niti ne znamo ceniti in nam to morajo povedati drugi.

Za potrditev tega mogoče komentar mojih nekdanjih poslovnih partnerjev, ki sem jih po zaključku delovnega dne spremljal na kosila, večerje. »Vi Slovenci sploh ne veste, kaj vse imate,« je bil najbolj pogost odziv ob pogledu na z lepotami obdano in bogato Slovenijo. Ob tem seveda ne preseneča, da si tujci množično kupujejo opustele kmečke stavbe, jih preuredijo in zaživijo na novo, stran od betonskih mest. To, kar je z našega zornega kota nerazvito, zastarelo, je za njihov raj na Zemlji. Velikokrat kramljam z njimi.

Ko človek prebere vaše glasilo Trobla, ki je na nek način osebna izkaznica kraja v besedi in sliki, z lahkoto prepozna pestrost dogajanja v Velikih Laščah in okolici. Ne bi bilo pošteno, če ne bi ob tem omenil, da so me vsebine pozitivno presenetile in sem si z navdušenjem prebral prav vse izvode, objavljene na spletu. Včasih me spreleti občutek, da sta Bela krajina in velikolaški ozkočevski konec od »Boga pozabljena« kot ljudje ponavadi rečemo.

Tu mislim predvsem na infrastrukturne projekte, na avtocestne povezave, ki jih ni in jih še nekaj časa ne bo. Politične strukture sem ter tja pridejo, se pustijo pogostiti in odidejo. Z obljubami, ki si že desetletja podajajo roke. Življenje me je naučilo, da je treba na vse stvari pogledati z obeh strani. Izostanek avtocestne infrastrukture ni nujno slaba stvar, mnogi bi dali celo premoženje, da bi imeli to, kar Velike Lašče imajo. Okolje brez sodobnih avtocest, onesnaževanja zraka, hrupa idr. Ampak to je že zgodba za kdaj drugič.

Tako, prostor namenjen moji kratki zgodbi, sem napolnil. Želel sem napisati par besed ter vas na ta način pozdraviti. Nekoč sem prebral, da so spomini zrcalo prihodnosti, in če se za hip ozrem vanj, potem vem, da se kmalu vidimo.

Do takrat pa ostanite takšni, kot ste!
Vaš nekdanji sokrajan,
Tomaž Vovk.

ADL O TEM IN ONEM

Pripravlja Jože Starič

foto: Boštjan Podlogar

O umetni inteligenci in pisanju

Umetna inteligenca ne more ustvariti zares dobre poezije ali proze. Umetna inteligenca deluje po nekih algoritmih. Zada je matematika, ki je eksaktna znanost. V matematiki morajo zadeve klapati. V knjigah pa zadeve zaradi anarhije ne klapajo. Po moje bi umetna inteligenca zlahka napisala sonetni venec. Pri tem gre za pravila, ki natančno določajo število zlogov, rime, akrostih. Seveda pa so za sonetni venec potrebni tudi vsebina, sporočilo, tisti nevidni jezik besed, ki ga bralec začuti in v njem izraža čustva. Tega pa stroj, kar umetna inteligenca nedvomno je, ne more dati. Torej umetna inteligenca lahko naredi tehnično brezhiben sonetni venec z upoštevanjem zlogov, rim, lahko naredi akrostih, tudi vsebina je lahko korektna. Ne more izražati bolečine, ki jo ob pisanju občuti pesnik, ne, tega pa ne more.

Pri dobrem besedilu ne gre samo za večino pisanja, temveč za to, da bralec pri branju vrhunsko napisane literature začuti, da je pisec pri pisanju užival. Takšna pisca sta bila Jože Javoršek, ki ima neverjeten stil, in Josip Stritar. Pri takšnih avtorjih začutiš njihovo veselje, njihov užitek ob pisanju. V bistvu dobiš občutek, da se je avtor igral, čeprav je pisanje mukotrpno delo. In to je nekaj, česar umetna inteligenca ne more doseči!

O kulturi in umetnosti

Kultura je vse, kar je ustvaril človek. Vse, kar je delo človekove ustvarjalnosti, je kultura. Kultura je nekaj kultiviranega, je nekaj, kar je naredil človek na vseh področjih svojega delovanja.

Govorimo o kulturni krajini ... Ne vem sicer, v kakšnem procesu, ampak prišlo je do tega, da se danes kultura enači z umetnostjo. Po mojem mnenju je to čisto narobe. Kulturno življenje je bilo postavljeno na piedestal, bilo naj bi nekaj več, kulturniki pa so postali sinonim za kulturo. Zdi se mi neumno, da je Prešernov dan poimenovan kot kulturni praznik. Prešeren je bil največji pesnik! Prešeren se je v časih, ki so bili nevarni za slovenski narod, postavil v prve vrste. Takrat je bilo nevarno, da se slovenski jezik zaduši v nemškem jeziku ali da se utopi v morju južnoslovanskih jezikov. Prešernova vloga ni bila samo v umetnosti, ampak tudi v emancipaciji jezika – Prešeren je začel pomlad narodov, še preden se je ta zares začela. Bil je doktor prava, pa se je vseeno raje zavzemal za poezijo v slovenskem jeziku. Lahko pa bi bil izjemen pesnik tudi v nemškem jeziku. S pisanjem v slovenskem jeziku je dokazal, da je slovenski jezik jezik visoke umetnosti.

Jezi me, ko se spotikajo ob to, da je pil. Saj ni bil edini! Ampak pijan ne moreš ustvarjati. To vem, ker sem poskusil. Lahko se ti utrne odlična ideja, ki jo moraš zapisati, ampak, da iz nje nekaj narediš, moraš biti trezen. Za pisanje potrebuješ adrenalina užitka.

Pri branju Prešernove poezije čutim, kako je užival ob pisanju,

čutim njegovo veselje, ko mu je pesem uspela, ko se mu je sestavilo. Prešeren je pri pisanju užival. Pred leti sem gledal nadaljevanko o Prešernu, ampak v filmu niso pokazali njegovega užitka ob ustvarjanju.

Namesto da bi praznovali rojstvo, praznujemo smrt tega velikana. Ampak očitno je v narodu, da človeku priznamo njegovo veličino šele po smrti. Slovenci se težko poklonimo vrhunskim ustvarjalcem, ne glede na področje ustvarjanja. Morda se v tem kaže naša majhnost, kajti majhna skupnost lažje deluje, če nihče ne izstopa. Naloga umetnika pa je, da izstopa, da kaže drugačno podobo, drugačen obraz družbe.

Umetnik za ustvarjanje potrebuje navdih, ki je sporočilo svetega Duha (in spirito – v duhu). V duhu dobiš sporočilo, zato je visoka umetniška ustvarjalnost neposredna povezava z Bogom. Ampak vedno obstajata dve povezavi: ena gre do Boga, druga pa do hudiča.

Razkritje: Adl z odprtimi očmi in ušesi spremlja svet okoli sebe, zato so pogovori z njim vedno zanimivi. Ker se mi zdi škoda, da bi vse odletelo v pozabo, pogovore snemam in nato iz njih izluščim, kar se mi zdi zanimivo. Vse, kar je napisano, je povedal Adl, možno pa je, da je zapisano v drugačnem kontekstu, zaradi česar je odvezan vsakršne odgovornosti za objavljeno.

NAGRADNA KRIŽANKA

TROBLA	NEKDANJI AM. PREDSEDNIK (GEORGE)	JAVEN POZIV, KLIC	BOLEČE, NEHOTNO SKRČENJE MIŠICE	KRAJEVNA SKUPNOST RAFKO IRGOLIČ			AZIJSKA DRŽAVA (TEHERAN)	KAČJI GLAS	KLAVDIJ TUTTA	MORSKA ŽIVAL Z DESETIMI LOVKAMI				MOČNA VIJUGA REKE, MEANDER	OTOŠKA DRŽAVA SEVERNO OD KUBE
TEHNIKA GLOBOKEGA TISKA										ELEMENT POKRAJINA NA SZ. GRČIJE			VRSTA HRASTA		
ČLOVEK, KI IZVEDE UPRIZORITEV													LUKA NA S. IZRAELA PRIJETEN VONJ		
URIN				MRAČINA TANKA, MREŽASTA TKANINA					KRMA NEPRAVI OČIMOV SIN				LEWIS HAMILTON ŽLAHTNA KOVINA (I)		
HEKTOLITER			KOFEIN V ČAJU PLAVALEC (BORUT)					GOSTINSKI LOKAL POPRAVEK V TEKSTU							
TROBLA	PLESEN	IGRALEC (BRAD) PRIPOMOČEK					GOROVJE V SREDNJI AZIJI								
OZEK DEL MORJA MED CELINAMA							OSMIJ TINA TRSTENJAK			RAJ, PARADIŽ	FUNKCIONAR V EVROPSKI KOMISIJI	ILUSTRATOR MUSTER			
PREMIK PO ZRAKU				DAN V TEDNU SLIK. DELAVNICA								ANTON DERMOTA UGLED, SLOVES		SVETLO SIVA KOVINA (La)	NAPAKA NA NAPRAVI
TELEVIZIJSKI ZASLON							MOŠKO IME, TEO RDEČI KRIŽ						ILOVICA UKAZ ZA IZVRŠITEV DEJANJA		
PULOVER							KREMEN NASELJE JV. OD N. GORICE								
NEPOMEMBEN ČLOVEK						BOMBAŽ TKANINA SPODNJI DEL GOBE							NANDE VIDMAR IGRALKA GARDNER		
OSSIP ZADKINE			LOJZE BRATUŽ LUKA LENIČ			ZASUK (STAR.) TITAN				HLADNA JED IZ RASTLIN ANTIMON					
PREGLEDOVALEC VSTOPNIC									RUSKA POSODA ZA PRIPRAVO ČAJA						
KRALJICA ŠPORTOV									HRVAŠKO NASELJE JV. OD BREŽIC						

Nagrajenec iz Troble št. 7 je Franc Grčar. Nagrado bo prejel po pošti. ČESTITAMO!

Rešitev samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče ali ga oddajte v tajništvu občine. Rešitve sprejemamo do datuma uredniškega sestanka, 4. marca 2020. Izžrebanec nagradnega gesla bo prejel nagradni bon in bo objavljen v Trobli št. 2. Nagrado bo izžrebanec prejel po pošti.

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija

20let

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev breident SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

**BREIDENT
IMPLANTANT**
480,00 €

breident medical invisa

Goran Petrovič dr. dent. med., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 7

Male oglase sprejemamo po elektronski pošti:
trobla@velike-lasce.si.

Tekst lahko oddate tudi v tajništvu
Občine Velike Lašče.

Cena znaša 8 EUR + DDV.

MALI OGLAS

Oddam grob na

pokopališču Dvorska vas.

Informacije: 040 799 615 - Ljubica.

- slikopleskarstvo
- fasaderstvo
- knauf

ANDREJ JAPELJ s.p.

Rašica 19,
1315 Velike Lašče

M: 031 404 404

E: andrej.japelj1@gmail.com

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

PRIBA OKNA, d. o. o.,
proizvodnja PVC in ALU
stavbnega pohištva

Kompolje 68
1312 Videm Dobropolje

info@priba-okna.si
www.priba-okna.si

**Razstavní salon
in proizvodnja:**

Javorškova 3
1315 Velike Lašče

PARTNER, VREDEN ZAUPANJA.

PRIBA

ROLETE

**PVC OKNA IN
VRATA**

**ALU OKNA IN
VRATA**

ŽALUZIJE

Kontaktni podatki:

T: 01 510 55 30

F: 01 510 55 31

M: 041 402 780/041 449 334

V NAŠI PONUDBI SO:

- PVC okna in vrata
- ALU okna in vrata
- senčila (roletе, zunanje žaluzije, roloji, screeni, pliseji, notranje žaluzije)
- komarniki
- tende
- sekcijska garažna vrata
- rolo garažna vrata
- okenska polkna
- notranje in zunanje police
- notranja vrata
- adaptacija hiš, stanovanj, kopalnic, poslovnih prostorov ...

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
1310 Ribnica
☎ 01 8373 116
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

Ugodni fiksni paketi NEO in mobilni paketi NAJ

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

POROČNI VIDEO & FOTOGRAFIJA

☎ 040 69 12 12

✉ info@porocni-video.si

🌐 Poročni-video.si

📘 fb.com/porocnivideo

UGODNI VIDEO&FOTO PAKETI

BREZPLAČNO PREDPOROČNO FOTOGRAFIRANJE!

Poročni-video.si

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL:01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Rigler
AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

T: 01 7807 065
M: 041 990 868
KOMPOLJE 77
1312 DOBREPOLJE

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE SLOVENSKE
ZAVAROVALNICE
BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO
VULKANIZERSTVO
POPRAVILO VOZIL NA RAVNALNI MIZI
SERVIS VOZIL
PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED
POLNJENJE IN POPRAVILO KLIMATSKIH NAPRAV
IZPUŠNI SISTEMI
AVTO DIAGNOSTIKA
AVTOVLEKA
POMOČ NA CESTI

POGODBENI SERVIS ZA ZAVAROVALNICO

 triglav

MEGADOM

NOTRANJE IN ZUNANJE
**STAVBNO
POHIŠTVO**

FRAGMAT

GARANT

MOŽNOST MONTAŽE IN NIŽJE STOPNJE DAVKA
IZBRANI MODELI NA ZALOGI - HITRA DOBAVA

MEGADOM RIBNICA, OB ŽELEZNICI 4, RIBNICA • tel: 01/835 1 640 • www.megadom.si
MEGADOM PODSKRAJNIK, PODSKRAJNIK 102, CERKNICA • tel: 01/705 0 705 •

SE ŠE NISTE ODLOČILI IN IZBRALI SVOJEGA DIMNIKARJA?
ZDAJ JE PRAVI ČAS ZA TO!

DIMNIKARSKE STORITVE JKP GROSUPLJE HITRO IN UČINKOVITO!

NA VSE DIMNIKARSKE
STORITVE VAM NUDIMO
**20%
POPUST!**

Javno komunalno podjetje
Grosuplje

NAGRADNA IGRA

MED VSEMI NOVIMI STRANKAMI, KI BODO DO
KONCA MESECA **MARCA 2020** IZPOLNILE
PRISTOPNO IZJAVO ALI SPLETNI OBRAZEC,
BOMO V APRILU IZŽREBALI NEKOGA, KI BO PREJEL
NOV TELEFON

SAMSUNG GALAXY A8.

POLEG TEGA BOMO PODELILI ŠE 10 PRAKTIČNIH
NAGRAD JKP GROSUPLJE.

maksi
OKNA IN VRATA

☎ 070 718 718

✉ info@maksi-oknavrata.si

🌐 www.maksi-oknavrata.si

ELEGANTEN
VIDEZ

NAJSODOBNEJŠA
OPREMA

ZANESLJIVA
VARNOST

ZVOČNA
IZOLACIJA

TOPLOTNA
IZOLACIJA

CELOSTNA
STORITVE

VAŠA VARNOST - NAŠA PRIORITETA

Vse kar potrebujete za vašo hišo na enem mestu. Izbirajte med najsodobnejšo opremo in elegantnim videzom, hkrati pa poskrbite, da bo vaš dom tudi varen - z najboljšo protivlomno zaščito in odlično zvočno ter toplotno izolacijo.

KUPON ZA
150 €

(velja za nakup vrat do 29.2.2020)

PROTIVLOMNA VRATA | VHODNA VRATA | NOTRANJA VRATA | GARAŽNA VRATA | OKNA | PROTIVLOMNA OKNA

*Solza, žalost,
bolečina te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)*

zahvala

V 82. letu starosti nas je zapustila
sestra, mama, babica in prababica

ANA BAVDEK

Apenska Ančka iz Sela pri Robu

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče, maše ter izrečene besede sožalja, ter vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na zadnjo pot. Hvala zdravstvenemu in strežnemu osebju Doma upokojencev Bežigrad pri negovanju ob njeni težki bolezni. Hvala g. župniku Dobrovoljcu za lepe besede in opravljen pogrebni obred. Zahvala pogrebni službi Zakrajšek za vso pripravo in pomoč pri izpeljavi pogreba. Zahvaljujemo se tudi kvartetu pevcev iz Grosuplja za zapete pesmi in trobentaču.

Žalujemo vsi njeni.

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

zahvala

Ob smrti naše mame, babice, sestre in tete

IVANE GRADIŠAR

z Rašice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na zadnji poti.

Hvala za izrečene besede sožalja, za podarjeno cvetje in sveče.

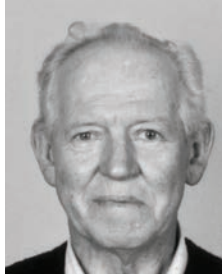
Hvala gospodu župniku Andreju Ojstrežu za lepo opravljen obred in lepe besede slovesa.

Hvala pogrebni službi Zakrajšek, pevcem in trobentaču.

Žalujemo vsi njeni.

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

zahvala

Ob slovesu dragega moža, očeta, dedija in tasta

JOŽETA SOMRAKA

iz Logarjev (1934–2019)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in besede tolažbe ter podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Posebna hvala g. župniku Andreju Muleju za lepo opravljen obred in pevcem za čutno odpete žalostinke.

Zahvala tudi patronažni sestri Petri in pogrebni službi Zakrajšek. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Spomini nanj in na njegova dela bodo ostali živi za vedno!

Žalujemo vsi njegovi.

KOLEDAR PRIREDITEV

FEBRUAR / MAREC

PONEDELJEK, 3. FEBRUAR, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

PRAVLJIČNA URA
PRIPOVEDUJE SLAVA
PETRIČ

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

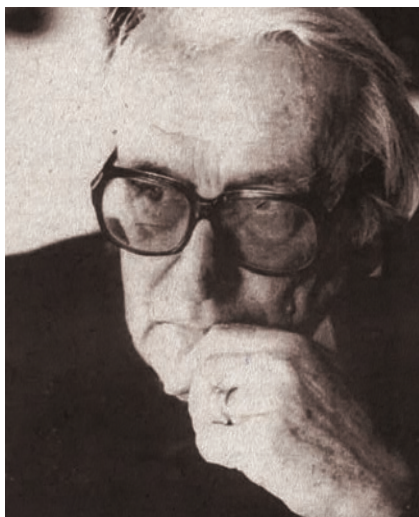
ČETRTEK, 13. FEBRUAR, ob 17. uri
Levstikov dom, klubska soba
**ZELIŠČARSKA
DELAVNICA**

(KUD Primož Trubar - Univerza za
tretje življenjsko obdobje)

PETEK, 7. FEBRUAR, ob 18. uri
Dom krajanov, Turjak
**PRIREDITEV OB
SLOVENSLEM
KULTURNEM PRAZNIKU**

(KUD Marij Kogoj Turjak)

PETEK, 14. FEBRUAR, ob 19.30 uri
Levstikov dom, Velike Lašče

**5. ABONMAJSKA
PREDSTAVA:**
ŽUPANOVA MICKA V
IZVEDBI PREŠERNOVEGA
GLEDALIŠČA KRANJ

(Občina Velike Lašče)

PETEK, 21. FEBRUAR, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

**FILMSKI VEČER V
KNJIŽNICI –
NE ČAKAJ NA MAJ**

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

SOBOTA, 8. FEBRUAR, ob 18. uri
Levstikov dom, Velike Lašče
**PRIREDITEV OB
SLOVENSLEM
KULTURNEM PRAZNIKU**

(Občina Velike Lašče in KUD Primož
Trubar Velike Lašče)

TOREK, 25. FEBRUAR, ob 18. uri
Glasbena šola Velike Lašče
GLASBENA MAŠKARADA

(Glasbena šola Ribnica)

TOREK, 25. FEBRUAR, ob 18. uri
Dom krajanov, Turjak
**DOC. DR. SARA AHLIN
DOLJAK**

(TD Turjak)

NEDELJA, 1. MAREC, ob 18. uri
Levstikov dom, Velike Lašče
**VID VALIČ: SEKS
PO SLOVENSKO
MONOKOMEDIJA**

(Jaba daba, d. o. o.)

PONEDELJEK, 2. MAREC, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče

PRAVLJIČNA URA
PRIPOVEDUJE SLAVA PETRIČ

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

ČETRTEK, 5. MAREC, ob 19. uri
Levstikov dom, Velike Lašče
STRITARJEV VEČER:
GOST DDR. IGOR GRDINA

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

PETEK, 13. MAREC, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče
**FILMSKI VEČER V
KNJIŽNICI**

– SREČA NA VRVICI

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)